

Narativ heroja u komunikaciji Volodymyra Zelenskog

Vulić, Lucija

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, The Faculty of Political Science / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet političkih znanosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:114:659754>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-08**

Repository / Repozitorij:

[FPSZG repository - master's thesis of students of political science and journalism / postgraduate specialist studies / dissertations](#)

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet političkih znanosti
Diplomski studij novinarstva

Lucija Vulić

NARATIV HEROJA U KOMUNIKACIJI
VOLODYMYRA ZELENSKOG

DIPLOMSKI RAD

Zagreb, 2023.

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet političkih znanosti
Diplomski studij novinarstva

NARATIV HEROJA U KOMUNIKACIJI
VOLODIMIRA ZELENSKOG

DIPLOMSKI RAD

Mentorica: prof. dr. sc. Marijana Grbeša-Zenzerović

Studentica: Lucija Vulić

Zagreb, 2023.

Izjava o autorstvu rada i poštivanju etičkih pravila u akademskom radu

Izjavljujem da sam diplomski rad Narativ heroja u komunikaciji Volodymyra Zelenskog, koji sam predala na ocjenu mentorici prof. dr. sc. Marijani Grbeši-Zenzerović , napisala samostalno i da je u potpunosti riječ o mojem autorskom radu. Također, izjavljujem da dotični rad nije objavljen ni korišten u svrhe ispunjenja nastavnih obaveza na ovom ili nekom drugom učilištu, te da na temelju njega nisam stekla ECTS bodove.

Nadalje, izjavljujem da sam u radu poštivao/la etička pravila znanstvenog i akademskog rada, a posebno članke 16-19. Etičkoga kodeksa Sveučilišta u Zagrebu.

LUCIJA VULIĆ

*Mojoj obitelji, bez koje ne bi bilo ovog sretnog života
ispunjenog predivnim ljudima i najljepšim trenucima.*

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
2. TEORIJSKI OKVIR.....	2
3. VOLODYMYR ZELENSKY.....	4
3.1 PREDSEDNIČKA KANDIDATURA I IZBORNA POBJEDA.....	5
3.2 PREDSEDNIČKI MANDAT.....	6
4. HEROJ.....	7
4.1 HEROJI U POLITICI.....	8
4.2 NARATIV HEROJA.....	10
4.3 OBILJEŽJA POPULISTIČKIH HEROJA.....	12
5. METODOLOGIJA.....	14
5.1 UZORAK ISTRAŽIVANJA.....	15
6. ANALIZA NARATIVA.....	16
6.1 NARATIV HEROJA U PREDIZBORNOJ KAMPANJI.....	16
6.2 REZULTATI ANALIZE.....	21
6.3 NARATIV HEROJA ZA VRIJEME RATA.....	23
6.4 REZULTATI ANALIZE.....	29
6.5 RAZLIKA NARATIVA U PREDIZBORNOJ KAMPANJI I RATNOM STANJU.....	30
7. ZAKLJUČAK.....	32
8. LITERATURA.....	34
PRILOZI.....	36
SAŽETAK.....	51
SUMMARY.....	52

1. UVOD

Ovaj diplomski rad posvećen je analizi narativa heroja u komunikaciji Volodimira Zelenskog, predsjednika Ukrajine. Kroz temeljnu analizu deset videozapisa koji obuhvaćaju predizbornu kampanju i razdoblje rata, istražujemo kako je Zelenski konstruirao i koristio narativ heroja kako bi oblikovao svoj politički identitet i povezoao se s građanima.

Prvo poglavlje ovog rada donosi teorijski okvir koji obuhvaća populizam, *celebrity* politiku i koncept heroja kao ključne elemente političkog pejzaža Volodimira Zelenskog. U kontekstu političkog populizma, Zelenski se isticao kao iznenađujući fenomen. Kao nekadašnji komičar i politički *outsider*, Zelenski je uspio osvojiti povjerenje građana i postati predsjednik zemlje. Njegov status *celebrity* u Ukrajini uspješno je povezoao sa svojom populističkom politikom te s lakoćom osvojio izbore bez apsolutno nikakvog političkog iskustva.

Drugo poglavlje donosi pregled političkog putovanja Volodimira Zelenskog od njegovih početaka u glumačkom svijetu, seriji „Sluga naroda“ do pobjede na izborima pa sve do povijesnog rata u Ukrajini.

U trećem poglavlju obrađen je koncept heroja, naša percepcija njih ali i njihova konstanta pojavnost u našim životima na sve načine pa i u politici. Središnji element ovog rada bio je narativ heroja, koji je oblikovao sliku Zelenskog kao vođe koji se hrabro suočava s izazovima i predstavlja se kao zaštitnik interesa običnih građana.

I za kraj, napravljena je narativna analiza deset videozapisa predsjednika Zelenskog. Cilj ovog istraživanja je pokazati kako Zelenski konstruirao narativ heroja u svojoj komunikaciji. S obzirom da je svaki analizirani video objavljen isključivo od strane Volodimira Zelenskog možemo reći da je i sadržaj tih videa strateški objavljen i postavljen. Analizom osnovnih elemenata kao što su likovi i prostor ovaj rad će nastojati prikazati kako uz pomoć njih on stvara dojam sebe kao heroja.

Mi samo možemo pretpostaviti s kojim ciljem se konstruirao upravo takav narativ. Pretpostavit ćemo kako se u predizbornoj kampanji konstruirao takav narativ radi osvajanja podrške što većeg broja birača. Njegova predizborna komunikacija se temeljila na populističkom odnosu mi – oni. Mi prosječni ljudi, siromašni, radnici, obespravljani i oni političari, oni koji su uništavali zadnjih 28 godina. Upravo takvom jednom odnosu treba heroj koji će promijeniti situaciju.

Nadalje, za vrijeme rata cilj takve komunikacije se mijenja. Sada se situacija mijenja i imamo stvarne zlikovce s druge strane. On sada treba održavati moral svog naroda, na svom primjeru pokazati kako ne smiju odustajati, kako se ne smiju bojati.

Kroz analizu fabule, likova, vremena i mizanscene napraviti ćemo analizu narativa koja će nam približe prikazati način komunikacije Volodimira Zelenskog.

2. TEORIJSKI OKVIR

Populizam u političkom smislu ima dugu povijest. Prepoznaje se već u kasnoj Rimskoj Republici gdje se odnosi na političku frakciju u Senatu koja je zastupala interese naroda te je bila u suprotnosti sa senatskom frakcijom koja je zastupala interese elite. Sastavni dio modernog političkog djelovanja populizam je postao krajem 19. stoljeća u SAD-u, a predmetom populističkih rasprava postao je tek stoljeće kasnije (Grbeša i Šalaj, 2018).

Pojam populizam ima višestruku upotrebu. U političkom diskursu izraz populizam se koristi za označavanje političara čiji je nastup demagoški, odnosno koristi se za označavanje političara koji su skloni davati nerealna i lažna obećanja s ciljem zadobivanja potpore građana (Šalaj i Grbeša, 2017: 322). Populizam se u političkom smislu može definirati kao ideologija koja smatra da je društvo podijeljeno na dvije homogene i antagonističke skupine: „poštene ljude“ i „korumpirane elite“. U sklopu ove ideologije smatra se da bi politika trebala izražavati opću volju naroda. Iako usmjerenost na ljude i antagonistički odnos prema elitama predstavljaju bit populizma, njemu su potrebne dodatne vrijednosti kako bi se shvatio politički svijet u kojem djeluje, zbog čega se populizam obično smatra „tankocentričnom ideologijom“ (Grbeša i Šalaj, 2023: 2).

Populisti su utjecali na brojne ustaljene prakse suvremenih izbornih kampanja, ponajviše u smislu narativa, komunikacijskih stilova i strategija kampanja. Narativ populista izgrađen je oko dramatičnog antagonizma između „korumpiranih elita“ i „poštenih ljudi“, koje oni tvrde da predstavljaju. Ova konstrukcija sustavnog sukoba između naroda i elita povezana je s „govorom o krizi“ i, u nekim slučajevima, s bijesom protiv „opasnih drugih“ koji su, zajedno s elitama, odgovorni za “krize” (tj. migranti, manjine, financijske institucije, Europska unija i drugi, ovisno o ideološkoj opredijeljenosti određenih populista). Populisti znaju kako iskoristiti medijsko političko okruženje u vlastitu korist i pametno kombiniraju različite performanse s kontroverznim jezikom kako bi privukli medije kojima su zanimljivi skandali, senzacije i spektakli. Populisti se mogu shvatiti kao jake ličnosti (često karizmatične) koje savršeno odgovaraju zahtjevima medija za spektakularnim i emotivnim tretiranjem društvene stvarnosti, uključujući politički život. Osim medijskog znanja, jedna od središnjih značajki populističke komunikacije je učinkovita i kreativna uporaba digitalne tehnologije, koja se smatra jednim od uzroka uspona suvremenog populizma (Grbeša i Šalaj,

2023:2). Koriste se političkom strategijom koju obilježava mobilizacija marginaliziranih društvenih segmenata u političku snagu koja osporava postojeće stanje i veliča obične ljude (Šalaj i Grbeša, 2017: 324).

Celebrity politika je fenomen koji je usko povezan s procesima medijizacije, personalizacije i ponovnog oblikovanja politike. Moć slavnih se progresivno prenosi iz popularne industrije zabave u 'ozbiljnija' područja kao što su biznis, politika, umjetnost i znanost. *Celebrity* je postala odlučujuća značajka suvremenih medijiziranih društava. Suvremena društva obilježena su diverzifikacijom slavnih, što znači da slavne osobe više nisu ograničene na svijet zabave ili sporta, već i druga društvena područja, uključujući politiku, mogu proizvesti slavne osobe. Celebritizacija društva vođena je procesima medijizacije, personalizacije i komodifikacije (Grbeša i Šalaj, 2023: 3).

Celebrity osobe su osobe koje uživaju veću prisutnost i širi opseg aktivnosti i djelovanja od onih koji čine ostatak populacije. Njima je dopušteno kretanje na javnoj pozornici. Streetova (2004, prema Grbeša i Šalaj, 2023:3) klasifikacija *celebrity* političara temelji se na odnosu između politike i popularne kulture. On tvrdi da se konvergencija između politike i popularne kulture prevodi u dvije vrste *celebrity* političara. Prvi tip, CP1, je slavna osoba porijeklom iz svijeta show businessa ili sporta koja postaje izabrani političar. Druga varijanta CP1 je tradicionalni, izabrani političar koji se bavi tehnikama *celebrity* osoba koje obično pripadaju svijetu pop kulture kako bi stekao simpatije i privukao birače. Drugi tip, CP2, uključuje slavne osobe koje se angažiraju za zajednički cilj i koriste svoju moć slavnih kako bi utjecale na političke odluke. *Celebrity* političari su *celebrity* osobe iz nepolitičkih sfera koje postaju izabrani političari (Grbeša i Šalaj, 2023: 4).

Veza između *celebrity* političara i populizma često se smatra inherentnom ili intuitivnom budući da su izvedba i stil ključni za oboje. *Celebrity* politika je obilježje uspona populističke politike. Postoji određena "izborna srodnost" između populizma i celebritizirane politike. Populisti, poput *celebrity* političara, imaju moć potaknuti i mobilizirati inače apatičnu javnost. Nadalje, emocionalna privlačnost ključna je i za *celebrity* osobe i za populiste. *Celebrity* osobe podrijetlom iz industrije zabave se oslanjaju na naklonost, emocije i iracionalnost kako bi izgradile odnose sa svojom publikom, što je upravo ona vrsta veze koju političari žele uspostaviti s ljudima. Populistička komunikacija inherentno izaziva više emocija od nepopulističke komunikacije i stoga je posebno uvjerljiva (Grbeša i Šalaj, 2023: 4).

Celebrity populist je *celebrity* osoba koja koristi populističku retoriku kako bi se kandidirala za izbornu dužnost i u nekim slučajevima održava tu retoriku dok je na izabranoj dužnosti. Populistička *celebrity* osoba je populistički političar koji koristi različite *celebrity* tehnike kako bi mobilizirao pristaše i proslavio svoj imidž. Obje vrste *celebrity* populizma spajaju populizam i slavnost u moćnu komunikacijsku tehniku koja

kombinira privlačnost populističkih poruka sa strahopoštovanjem prema kulturi *celebrity*-ja (Grbeša i Šalaj, 2023: 5).

Zelenski je ušao u politiku kao *celebrity* osoba (CP1 prema Streetovoj klasifikaciji). No, njegova politika je populistička, odnosno uključuje autentičnost, običnost i humanizaciju u političkoj komunikaciji. To znači da Zelenski svojom komunikacijom sebe propagira kao svakodnevnog *celebrity* političara. Svojim nastupima prikazuje se kao „normalan“, „običan“ i „human“ te kao onaj koji je neprestano u kontaktu s „običnim ljudima“. Zelenski se predstavlja kao onaj koji dolazi od naroda, pripada narodu i zagovara interese naroda. Sve navedeno ga uvrštava među *celebrity* populiste.

3. VOLODYMYR ZELENSKY

Volodymyr Zelensky (Volodimir Zelenski) rođen je 25. siječnja 1978. godine u Kryvom Rihu u Dnipropetrovskoj regiji Ukrajine (Ray, 2023). Odrastao je u dvojezičnom okruženju (ukrajinski i ruski) kao i većina stanovništva Ukrajine. Diplomirao je pravo na Ekonomskom institutu Kryvy Rih, a profesija kojom se počeo baviti nakon fakulteta je bila – gluma. Krajem 1990-ih njegova performans grupa Kvartal 95 nastupila je na televizijskom natjecanju gdje je imala zapažen nastup koji je bio službeni početak njegovog puta u industriju zabave (Ray, 2023).

Zelenski 2003. godine postaje suvlasnik Studio Kvartal 45, produkcijske kuće koja kreira zabavni sadržaj te postaje sve zapaženija sila u moćnom medijskom pejzažu Ukrajine. Nedugo nakon toga Zelenski postaje glavni producent na ukrajinskom televizijskom kanalu Inter TV što je dodatno proširilo njegov utjecaj u medijskog industriji zemlje. Zelenski 2015. godine postaje glavni glumac u premijerno prikazanoj seriji Sluga naroda. Priča prati frustracije ukrajinskih građana korupcijom i lošim političkim upravljanjem. U seriji lik Zelenskog viralnim internetskim fenomenom od običnog učitelja povijesti postaje novi ukrajinski predsjednik. Radnja serije duboko rezonira s nezadovoljnim ukrajinskim biračkim tijelom koje traži alternativu trenutnim političkim elitama (Ray, 2023). Uspjeh serije dodatno je proslavio Zelenskog i napravio prve temelje za njegovu buduću političku karijeru.

3.1 PREDsjednička KANDIDATURA I IZBORNA POBJEDA

Ukrajinska televizijska postaja 1+1 je u ponoć 31. prosinca 2018. godine umjesto tradicionalne novogodišnje čestitke predsjednika Petra Porošenka emitirala najavu kandidature Volodimra Zelenskog za predsjednika Ukrajine na predstojećim izborima (Krasniskov, 2019). Tim neobičnim događajem je započela njegova predizborna kampanja.

Izbori za predsjednika 2019. označili su prekretnicu u ukrajinskom političkom pejzažu, a Zelenski se istaknuo kao vodeći kandidat. Odluka o kandidaturi podržana je njegovom popularnošću kao zabavljača i sposobnošću da se poveže s javnošću putem nekonvencionalnih sredstava. Glavni kanali za komunikaciju su mu bili Instagram, Telegram i Facebook, gdje je svakodnevno objavljivao nekoliko puta, uglavnom su to bili kratki videozapisi komičnog karaktera. Volodimir Zelenski je sa svojim biračima komunicirao putem Instagrama, dok je Petro Porošenko uglavnom koristio Facebook. Ovakav izbor kandidata mogao bi se opravdati, prije svega, dobnom razlikom biračkog tijela, odnosno različitim stupnjem uključenosti u političke procese i "zainteresiranosti" za politiku općenito (Dorosh i dr., 2021: 57). Gradio je imidž potpunog političkog outsidersa, nije vodio nijednu kampanju licem u lice, nije držao govore, nije održavao skupove, izbjegavao je putovanja po zemlji, nije održavao konferencije za tisak, izbjegavao je dubinske intervjue s neovisnim novinarima i do zadnjeg dana kampanje nisu raspravljali (Karatnycky, 2019). Njegov predizborni program je bio općenit i nepotpun. Pokazao je spremnost na pregovore s Putinom, ali s ciljem povrata svih teritorija koje je Rusija okupirala; podrška ulasku u Europsku uniju i NATO; te želju da se okonča korupcija i potpuno liberalizira gospodarstvo. Najavljivao je reformu sudstva te tvrdi stav prema Međunarodnom monetarnom fondu (IMF) (Pifer, 2019: 7).

U prvom krugu izbora, u kojem je sudjelovalo 39 kandidata, Zelenski je pobijedio s 30.24% dok je Petro Porošenko, njegov najveći protukandidat odnio 15.95% (Miller, 2019). Taj izborni rezultat mu je dao „vjetar u leđa“ i motivirao ga na prvu predsjedničku debatu. Tako su se Porošenko i Zelenski (na njegov poziv) sastali na Olimpijskom stadionu u Kijevu te debatirali ispred 70 tisuća ljudi. Debata je više nalikovala showu nego ozbiljnoj političkoj raspravi.

Strategija virtualne komunikacije mu je omogućila da svoju kampanju vodi na općim temama i nejasnim obećanjima te da izbjegne objavljivanje detaljnih stajališta o političkim pitanjima (Karatnycky, 2019). To je značilo da je Zelenski birao kada i što će objaviti i na koji način. Jedan od ključnih elemenata njegove kampanje bio je njegov prikaz "običnog čovjeka", predstavljajući se kao kandidat bez političkog iskustva i povezanosti s korumpiranim strukturama vlasti. "Uspjeh Zelenskog na izborima nije bio zbog njegovog političkog iskustva već zbog nedostatka istog" (Martin, 2022: 11). Ova strategija privukla je mlade birače

i one skeptične prema tradicionalnoj politici, te stvorila novu perspektivu o mogućnostima unutar ukrajinskog političkog sistema (Karatnycky, 2019).

3.2 PREDSJEDNIČKI MANDAT

U proljeće 2019. godine, Volodimir Zelenski stupio je na političku scenu Ukrajine s podrškom od čak 73 posto birača. Ovaj poticaj dolazio je sa svih strana - od bogatih i siromašnih, urbanog i ruralnog stanovništva, te od govornika ukrajinskog i ruskog jezika, pokrivajući cijelu geografsku raznolikost Ukrajine. To je bio glas nade za promjenama, bez obzira na prethodno iskustvo ili političke preferencije.

No, usprkos snažnoj podršci, ulazak Zelenskog na scenu nije bio bez kontroverzi i sumnje. Starija generacija ukrajinskih političara i članova političkih establišmenata na Zapadu i Istoku gledala je na njega s određenim skepticizmom. Njegov dosadašnji posao zabavljača nije bio tradicionalan put prema političkoj vlasti, pa je postojala opravdana zabrinutost oko toga kako bi se mogao nositi s odgovornošću i izazovima upravljanja zemljom (Minakov, 2022). Njegova dosadašnja nekonvencionalna karijera nije davala mnogo naznaka o tome što bi mogao postići na političkoj sceni.

Prvih stotinu dana njegove vlasti predstavljalo je nevjerojatno brzu transformaciju. Zelenski i njegov tim uspjeli su osvojiti prijevremene parlamentarne izbore, stvarajući nezabilježenu većinu svoje stranke, Sluge narodu, u Verhovnoj Radi. Ovo je bila nova politička dinamika koju Ukrajina nikada prije nije iskusila, dajući Zelenskom ogroman utjecaj i sposobnost da djeluje bez tradicionalnih ograničenja. Ovaj izniman mandat za promjenu i povjerenje da vodi zemlju, proizlazio je iz sveprisutnog nezadovoljstva prethodnom vladavinom. Građani su bili frustrirani podjelama i korupcijom koje su obilježile prethodnu administraciju pod vodstvom Petra Porošenka (Gorchinskaya, 2020). Zelenski je došao kao svježe lice, s timom političara nove generacije, neopterećenih povezanošću s starim načinima rada i koruptivnim dogovorima. Ova nova perspektiva i obećanje za promjenama predstavljala su upravo ono što su građani željeli i što su ukazali povjerenje.

Dolaskom na vlast Zelenski je bio usmjeren na rješavanje krucijalnih problema Ukrajine, od kojih je najvažniji bio postizanje mira na istoku zemlje, u regiji Donbas budući da bi rješenje ovog problema osim političke stabilnosti donijelo i ekonomski rast. Tijekom tog procesa Zelesnki je pokrenuo dijalog sa svjetskim silama poput Njemačke, Rusije i Francuske. S druge strane njegova administracija suočava se s manjkom iskustva zbog kojeg ne postižu značajne iskorake niti nude rješenja kod unutarnjih reformi i izgradnje modernog, demokratskog društva. Kako bi se to promijenilo i kako bi se pokazao interes za

strateškom promjenom u pristupu političkom upravljanju, Zelenski i njegov tim okreću se prema Nacionalnom vijeću za sigurnost i obranu Ukrajine (Gorchinskaya, 2020). Ova promjena omogućila je brži i agilniji pristup donošenju odluka, uz naglasak na sigurnost i državnu obranu.

S obzirom na COVID-19 Zelenski je tijekom mandata uvelike fokus prebacio na rješavanje unutarnjih socio-ekonomskih pitanja i poticanje brzog oporavka. Pokrenut je „Projekt velike izgradnje“ koji je predstavljao ambiciozan plan s naglaskom na suzbijanje oligarhijskih utjecaja. S druge strane, Zelenski je prepoznao važnost jačanja veza sa Zapadom, te je strateška orijentacija postala EU i NATO. Konflikt s Rusijom i i aneksija Krima i dalje su ostala središnja pitanja mandata.

S druge strane, stručnjaci iz Centra za Istočne studije opisuju njegovu prvu godinu mandata kao „ni čudo ni katastrofa“ (Donaj, 2020: 105). Oni smatraju kako je njegova najveća zamjerka to što njegova politika nije napravila odmak od one koju je vodio Porošenko i njegovi prethodnici. Tako je s vremenom njegova popularnost u javnosti opadala. Tako je u prosincu 2021. godine tek 31% Ukrajinaca imalo povjerenja u svog predsjednika (Martin, 2022: 9). Ukrajinci su bili skeptični i oko njegove uloge u ratu. Njih čak 53% je smatralo da on ne bi dobro obavljao ulogu Vrhovnog zapovjednika (Martin, 2022: 10).

4. HEROJ

„Heroj je muškarac (ili povremeno žena) kojemu se općenito dive ili ga hvale zbog velikih kvaliteta ili postignuća u bilo kojem području“ (Oxfordlearnersdictionaries.com, 2023).

Fenomen heroizacije proučava se već tisućama godina, a svoje korijene vuče u drevnim civilizacijama poput Grčke i Rima. U tim su društvima mitovi i legende pripovijedali o bogovima, polubogovima i herojskim pojedincima koji su utjelovljivali izvanredne kvalitete i sposobnosti. „Rječničke definicije heroja odjekuju grčkim mitom. Odnose se na osobe velike hrabrosti i snage koje su slavljene zbog svojih hrabrih pothvata, te na pojedince poznate po "podvizima hrabrosti ili plemenitosti svrhe" ili na istaknute ljude poznate po svojim postignućima“ (Allison, Goethals, 2011: 62). Ovi heroji služili su kao uzori i simboli vrline, hrabrosti i otpornosti, usmjeravajući moralni kompas svojih zajednica.

Likovi heroja sastavni su dio odrastanja svakog djeteta, a kako odrastamo onda ih pronalazimo i u svijetu oko sebe. Pronalazimo ih u medijima, u svakodnevicu, u politici ali i u krizama. Herojstvo je trajna tema ljudske povijesti i općenito se smatra vrhuncem ljudskog ponašanja (Wan i dr. 2023: 12). Definicija heroja

ili herojstva se mijenja kroz vrijeme, ona se često prilagođava povijesnim razdobljima u kojima se nalazi. Današnji heroji izlaze iz različitih područja, uključujući vojsku, sport, umjetnost i politiku, ovisno o tome koje vrijednosti i attribute društvo slavi. Mediji igraju ključnu ulogu u oblikovanju ovog procesa, s utjecajnim osobama koje brzo postižu status heroja na temelju javne percepcije, medijskog portretiranja i prevladavajućeg kulturnog duha vremena (Falkenhayner i dr. 2019).

Veza između heroja i društva je složena, ona se razvija i utječe na različite aspekte kolektivnog identiteta, političkog diskursa, organizacijske dinamike i globalnih interakcija. Heroizacija je zamršeno povezana s društvenim vrijednostima, normama i institucijama. Osobine i atributi koji definiraju herojstvo mogu značajno varirati u različitim kulturama i društvima. Posljedično, konstrukcija heroja odražava potrebu društva za uzorima i simbolima kolektivnog identiteta, često uzdižući pojedince koji utjelovljuju željene vrline i težnje zajednice (Frisk 2019: 91). Potreba za herojima postoji u društvu. De Brujin (2018) navodi četiri očekivanja koja mi imamo od heroja: 1) da pokaže suosjećanje prema žrtvama i osudi zlikovce, 2) da zaštiti žrtve i kazni zlikovce, 3) da poduzme čvrste akcije i stavi situaciju pod svoju kontrolu i 4) da poduzme hitne akcije osobite kada se radi o jako emotivnim situacijama.

4.1 HEROJI U POLITICI

U području politike, priča o heroju dugo je bila moćno oruđe koje koriste vođe i političari kako bi oblikovali javnu percepciju, pridobili podršku i lojalnost svojih birača. Predstavljajući se kao herojske figure, politički vođe nastoje inspirirati i mobilizirati mase, projicirajući sliku hrabrosti, odlučnosti i iznimnosti. Veronica Kitchen (2018) u svojoj knjizi „Heroji i globalna politika“ istražuje kako heroizam oblikuje političke zajednice te kako političari koji se uzdižu kao heroji djeluju kao ključni čimbenici u tom procesu.

Ona smatra kako heroji, uključujući političare, imaju sposobnost personificiranja apstraktnih vrijednosti i ideala političke zajednice. Oni čine te apstraktne koncepte razumljivima i relevantnima za obične ljude. Herojske priče, koje prikazuju političare kao predstavnike tih vrijednosti, stvaraju emocionalnu vezu između politike i svakodnevnog života pojedinaca. Pored toga, herojske naracije imaju moć definiranja granica političke zajednice. One odlučuju čije glasove treba slušati i čije mišljenje treba zanemariti. Ovaj selektivni pristup može oblikovati političku agendu, potiskujući neka pitanja i glasove, dok istovremeno ističe druge. Na taj način, političari-heroji mogu utjecati na to što se smatra važnim za političku zajednicu. Treći mehanizam koji se razmatra je uloga heroja u legitimizaciji ratova i drugih političkih akcija. Politički heroji, osobito oni povezani s vojnim djelovanjem, mogu pružiti moralnu i emocionalnu podršku ovim

akcijama. Ova veza između heroja i ratnika može utemeljiti političke odluke i djelovanja te ih učiniti prihvatljivima u očima javnosti (Kitchen, 2018: 9).

Arhetip Heroja je varijanta već uhodane političke komunikacije koja omogućuje motiviranje potencijalnog birača da glasa za određenog kandidata u fazi izborne kampanje. Korištenje ovog arhetipa za "heroiziranje" slike određenog političara pomaže u stvaranju biografije kampanje i predstavljanju kandidata kao jedinstvene osobe - strastvenog čovjeka koji je spreman na velika djela za dobrobit društva i ima pravi program tih podviga za budućnost (Shurko i dr., 2019).

Međutim, prisutnost heroja u politici također može stvoriti određene rizike. Oni mogu otežati kritiku rata i militarizma, stvarajući okolinu u kojoj se takve teme smatraju nepopularnim ili čak nepoželjnim. Politika militarizacije i ratna retorika mogu se koristiti kako bi se jačala veza između heroja i vojnih akcija, što može zatvoriti prostor za kritičko razmišljanje i otvorenu debatu. Također se razmatra kako političari-heroji mogu koristiti svoj politički kapital kako bi oblikovali i usmjerili političke rasprave. Oni mogu odlučiti usmjeriti pažnju javnosti prema određenim pitanjima ili obratno, pokušati suzbiti neke rasprave kako bi promovirali vlastiti narativ (Kitchen, 2018: 11). To može rezultirati površnim razumijevanjem problema i njihovih uzroka, umjesto dubljeg i temeljitijeg analiziranja situacije. U konačnici, političari-heroji imaju značajan utjecaj na oblikovanje političke zajednice i političke agende. Njihova sposobnost personifikacije vrijednosti, definiranja granica političke diskusije i usmjeravanja javne pažnje ima duboke posljedice za političku dinamiku i percepciju vrijednosti društva.

Omiljena tehnika stručnjaka u izgradnji atraktivne slike političara je korištenje arhetipa Heroja, koji modernoj osobi omogućuje uronjenje u mit koristeći sustav slika koje se prenose s generacije na generaciju. Prisutnost takvih arhetipova (Heroj, Branitelj, Spasitelj, Vladar) u medijskim proizvodima, politici i umjetnosti, pomaže u uspostavljanju odnosa između različitih društvenih skupina, osigurava međusobno razumijevanje i konsolidaciju različitih generacija i etničkih skupina (Shurko i dr., 2019).

U prvoj fazi, razvoj i izgradnja imidža političara provodi se uzimajući u obzir parametre legitimiteta kandidata koje je prvi opisao M. Weber:

- poštovanje i potpora najboljim tradicijama državnosti, društva i kulture;
- posjedovanje karizme, što podrazumijeva prisutnost izraženih osobina koje izazivaju poštovanje, ljubav i jačaju autoritet vođe;
- formiran osjećaj za pravdu, ponašanje koje se pridržava zakona, "čista" biografija i ugled

Sljedeći korak u formiranju slike političara u masovnoj svijesti jest njezino "prevođenje" iz apstraktnog projekta u emocionalno obojenu figurativnu formu, koja odgovara zahtjevima masovnih medija za

informacijskim proizvodom namijenjenim emitiranju na kanalima s minimalnim izobličenjem i maksimalnim rejtingom. Atraktivna slika velikih razmjera koja uvažava nacionalna, spolna, dobna, vjerska obilježja te pripadnost gradskom ili seoskom stanovništvu, ekonomsku situaciju i druge parametre potencijalnih birača osigurat će kandidatu aktivnu podršku i povjerenje biračkog tijela (Shurko i dr., 2019).

4.2 NARATIV HEROJA

Narativi o herojima igraju ključnu ulogu u načinu na koji shvaćamo i tumačimo svijet oko sebe. Oni se sastoje od različitih elemenata koji se međusobno isprepliću, stvarajući dublje razumijevanje herojskih djela i postignuća. Goethal i Allison u svom radu *Stvaranje heroja: konstrukcija, hrabrost i vrlina* (2017) donose pregled narativa kakav se stvara oko heroja koji će nam poslužiti kao teorijski kontekst u ovom radu. Prvi dio narativa heroja odnosi se na osobne karakteristike pojedinca koji se uzdiže iz mase. Heroji često predstavljaju moralnu i karakternu uzornost, oslikavajući kvalitete koje nas nadahnjuju i potiču na razmišljanje.

Drugi dio ovih narativa obuhvaća šablone o ponašanju heroja. Ovi narativi često se prepliću sa strukturama priča i stvaraju duboko ukorijenjene obrasce u našem razumijevanju herojstva. Oni navode Brunerua koji smatra kako su narativne strukture ključne za dječje shvaćanje svijeta, a ove priče postaju osnova za daljnje razmišljanje o životu. Kroz priče, djeca usvajaju vrijednosti, razvijaju moralne kompase i konstruiraju vlastitu stvarnost (Allison i dr. 2017: 54).

Pozivajući se na Gardnera i "*Leading Minds*", oni ističu kako narativi igraju središnju ulogu u vodstvu. Vođe koriste priče kako bi utjecale na svoju publiku, stvarajući dinamičku napetost kroz pričanje priča koje se odvijaju tijekom vremena.

U ovim pričama, vođe i sljedbenici zajedno igraju ključnu ulogu u postizanju ciljeva. Naracije o identitetima vođa i sljedbenika te o njihovoj suradnji često su centralne u Gardnerovoj teoriji. Vođe moraju pomoći ljudima da shvate tko su i kako mogu doprinijeti zajedničkom cilju. Narativi heroja često uključuju karaktere koji vode ili pomažu glavnom junaku u njihovom putovanju. Kroz njih, heroj dobiva smjer i mudrost kako bi prebrodio prepreke na svom putovanju. Oni navode kako je ključni element narativa heroja sukob s tamnim silama, kako unutarnjim, tako i vanjskim. Heroji se suočavaju s preprekama i izazovima koji testiraju njihovu hrabrost i snagu. Kroz ovaj sukob, heroj raste i razvija se, postajući još snažnijim kako bi nadvladao prepreke.

Narativi heroja često završavaju pobjedom nad silama koje su se suprotstavljale junaku. Ovaj trijumf može biti ostvaren uz pomoć drugih likova ili unutarnjim razvojem samog heroja. Nakon trijumfa, junak se često vraća kako bi podijelio svoje znanje i iskustvo s drugima. Ova faza simbolizira transformaciju junaka i njihovu sposobnost da pomognu drugima kroz svoje postignuće (Gillespie, 2006: 80).

U cjelini, narativi heroja oblikuju razumijevanje herojstva kroz niz uzoraka i komponenti. Ovi narativi nisu samo priče, već duboko ukorijenjeni obrasci koji nam pomažu da razumijemo vrijednosti, postignuća i moralne dileme koje se pojavljuju u herojskim djelima. Kroz ove narative, razvijaju se univerzalna razumijevanja herojstva koje inspiriraju i potiču na djelovanje.

Narativ heroja funkcionira kao sustav sa svojom unutarnjom logikom. Većina narativa o herojima motivirana je silom ili moći koja stvara problem ili poremećaj u postojećem stanju stvari. Prijelaz iz izvorne, relativno stabilne situacije u drugu, ali drugačiju stabilnu situaciju, isprekidan je nizom poremećaja, komplikacija i prepreka (Gillespie, 2006: 80). Svi narativi o herojima slijede ovaj temeljni narativni obrazac. Drugim riječima, narativ se sastoji od prijelaza iz jedne ravnoteže, preko neravnoteže, u novu, revidiranu ravnotežu. Ovo je način shematiziranja niza koji čini tipičnu smislenu cjelinu narativa o herojima. Nisu svi trenuci u ovoj narativnoj strukturi predstavljeni radnjom, ali ih publika naslućuje.

Narativna konstrukcija heroja uključuje sljedeće elemente:

1. Ekspoziciju – početnu ravnotežu, stanje normalnosti, stabilnosti, društvenog poretka.
2. Poremećaj – određeni događaji, ljudi i druge vrste promjena stvaraju neravnotežu, remeti se početno stanje, stvara se nedostatak, problem ili opasnost.
3. Komplikacija – javlja se niz prepreka koje dovode do toga da se nastavlja stanje neravnoteže.
4. Vrhunac – dramatičan vrhunac sukoba, uzbuđenja ili napetosti, nakon čega slijedi oslobađanje.
5. Razrješenje i završetak – glavni protagonist (heroj) rješava problem, postiže cilj, ispunjava želju ili nedostatak, uspostavlja red i potiče revidiranu ravnotežu kako priča završava. (Gillespie, 2006: 83).

Prijelazi iz jedne faze u drugu, prijelomni trenuci narativa o heroju, uključuju ključne događaje koji mijenjaju tijek pripovjedne radnje. Heroji i situacije se transformiraju u procesu poremećaja. Prekid omogućuje herojima da prekrše svoje 'normalno' ponašanje. Ovo se često naziva 'liminalna' faza - što znači da je ponašanje na pragu normalnosti, reda i stabilnosti. U završnoj fazi, heroji, postupci i ponašanje se 'normaliziraju' i vraćaju u revidirano stanje ili ravnotežu (Gillespie, 2006: 84).

Prikazani model se može primijeniti na gotovo svaki narativ o heroju, iako se svaki stupanj razvoja narativa može detaljnije proučavati u konkretnom kontekstu. Ekspozicija uvodi u stanje normale ili stabilne

situacije. Poremećaj stvara neravnotežu i postavlja narativni problem ili enigmu te uspostavlja karakterne osobine heroja i motivaciju. Glavni dio bilo koje pripovijesti o heroju sastoji se od faze komplikacije u kojoj se odvija uzročni lanac radnja-reakcija. Narativni problemi ili enigme se rješavaju i nastaje revidirano stanje stvari. Jedan važan korak u analizi narativne strukture koja prikazuje heroja je usporedba početne i konačne ravnoteže.

4.3 OBILJEŽJA POPULISTIČKIH HEROJA

Osnovna obilježja heroja su hrabrost, borba s elitama i identifikacija s običnim ljudima. Društvo najčešće doživljava heroje u politici kao figure koje djeluju kako bi im donijele promjene i održale stabilnost (Bigazzi i dr. 2021: 9).

Doba društvenih mreža je omogućilo direktnu komunikaciju političara i birača što je dovelo do toga da političari mogu sami sebe prezentirati odnosno mogu se prikazivati autentičnima. „Birači obično političare doživljavaju kao poštenije preko društvenih mreža i *opinion* članaka nego preko talk show emisija i intervjuima u vijestima“ (Enli i Rosenberg, 2018: 2). Tako je koncept autentičnosti sve više počeo dobivati na važnosti kod populističkih političara i postao jedno od glavnih obilježja. Bitno je razlikovati autentičnost od iskrenosti, autentičnost se odnosi na nastupe političara i njihovu dosljednost sebi (Enli i Rosenberg, 2018: 1).

Enli i Rosenberg (2018) su proučavale percepciju iskrenosti i autentičnosti političara u Norveškoj u svom radu *Povjerenje u doba društvenih mreža: populistički političari djeluju autentičnije* te su zamolile svoje ispitanike da navedu političara kojeg smatraju najautentičnijim. Na kraju istraživanja, lista političara koji su percipirani kao najautentičniji pretežno je bila sastavljena iz stranke populističke desnice.

Tako se je i Donald Trump nastojao pozicionirati kao politički *outsider* i figura koja se bori protiv establišmenta što je doprinijelo njegovoj autentičnosti. On se razlikovao od tradicionalnih političara, kritizirajući ih kao nesposobne i nepouz dane, dok se istovremeno pozicionirao kao sposoban lider koji može rješavati probleme (Schneiker, 2018: 220). Isticao svoje kvalitete kao snažnog i odlučnog vođe, ali i kao običnog građanina, stvarajući brendiranu osobnost koja je izgledala autentično i povezano. Koristeći elemente svakodnevnog *celebrity* političara (*everyday political celebrity*) i superzvijezde političara (*superstar political celebrity*), Trump je projicirao sliku koja je spajala običnost i iznimnost, omogućavajući mu prilagodbu različitim situacijama i izazovima. (Schneiker, 2018: 217) Trumpova strategija brendiranja imala je za cilj povezivanje s biračima tako što se predstavljao kao blizak svakodnevnim građanima, stvarajući sliku autentičnosti i povezanosti.

Retorika populista ima više karakteristika osim isticanja jaza između naroda i političkog establišmenta. Rogulj i Kišček (2018: 29) su napravile pregled karakteristika s naglasakom na emocionalnoj reakciji publike. One tvrde kako populistički lideri često koriste ovu tehniku kako bi potakli osjećaje straha, prijezira, ljutnje te ponosa i dostojanstva kod svoje publike, umjesto da se oslanjaju na logičke argumente (logos). Jedna od ključnih značajki populističke retorike je apeliranje na osjećaj straha, što se naziva "argumentum ad metum". Ovi lideri često koriste apokaliptične scenarije, poput gubitka radnih mjesta ili terorizma, kako bi potaknuli strah među građanima i stvorili osjećaj da samo oni mogu zaštititi narod od takvih prijetnji (Rogulj i Kišček 2018: 29). Također, populistički lideri koriste apeliranje na osjećaje prijezira, ljutnje i gorčine prema drugima i drugačijima, što se naziva "argumentum ad indignationem", "argumentum ad iram" i "argumentum ad odium". Stvaraju sliku da su politički establišment ili određene skupine odgovorne za probleme društva te potiču publiku da se osjeća bijesno ili prezirno prema njima. Nadalje, populistička retorika uključuje apeliranje na osjećaje ponosa i dostojanstva, što se naziva "argumentum ad superbiam". Lideri naglašavaju nacionalni identitet, tradiciju i vrijednosti kako bi stvorili osjećaj zajedništva i ponosa kod publike, sugerirajući da samo oni zastupaju te vrijednosti. Važno je napomenuti da populistička retorika često zanemaruje logičke argumente (logos) i umjesto toga se oslanja na emocionalne apele (patos) kako bi manipulirala masama (Rogulj i Kišček 2018: 30). Ova tehnika može biti vrlo učinkovita u privlačenju i mobiliziranju širokih masa, ali istovremeno može dovesti do polarizacije društva i smanjenja kvalitete javne rasprave.

5. METODOLOGIJA

U istraživanju koje je obuhvaćeno ovim radom, koristi se metoda analize narativa. Kako bismo bolje razumjeli što podrazumijeva analiza narativa, prije svega je važno definirati pojam narativa. Marie Gillespie ga opisuje kao "lanac uzročno-posljedično povezanih događaja koji se odvijaju u vremenu i prostoru" (Gillespie, 2006: 81). Bitno je napomenuti da narativ započinje s određenom situacijom, postupno se razvija kroz međusobno povezane događaje te kulminira u potpuno novoj situaciji. S druge strane, Tzvetan Todorov, bugarski naratolog, pruža drugačiju definiciju narativa, nazivajući ga "sistemom s unutarnjom logikom ili gramatikom" (Gillespie, 2006: 97). Prema njemu, narativ se sastoji od šest ključnih dijelova: uvoda, prekretnice, zapleta, vrhunca, razrješenja i završetka. U uvodu, radnja je stabilna, no dolazi do prekretnice koja narušava tu stabilnost. U dijelu zapleta, sukcesija poteškoća izaziva napetost koja doseže vrhunac prije nego što slijedi razrješenje i kraj, gdje se uspostavlja nova ravnoteža (Gillespie, 2006: 97).

U shvaćanju narativa, ključno je naglasiti da primatelji poruke, odnosno gledatelji ne interpretiraju narativ na jednak način. Sam narativ sastoji se od dva ključna elementa: fabule i priče. Fabula obuhvaća činjenični niz događaja i način na koji su prikazani, dok priča predstavlja individualnu interpretaciju fabule, obogaćenu osobnim znanjem i zaključcima. Iako primatelji poruke doživljavaju istu fabulu - isti sadržaj i događaje, njihove priče se značajno razlikuju. Ovo je posljedica različitih prethodnih iskustava i interpretacija svakog pojedinca (Gillespie, 2006: 89-90).

Kada je riječ o analizi narativa, postoji nekoliko razloga zbog kojih je, prema Gillespie, važno provesti takvu analizu. Narativ nije tek slučajan niz događaja; osim što prenosi događaje, narativ ima sposobnost oblikovanja istih. Kroz analizu medijskih narativa, stječemo dublji uvid u to kako svijet oko nas postaje oblikovan kroz priče te kako medijske konstrukcije utječu na našu percepciju stvarnosti. Također, usporedbom različitih narativa, možemo uočiti promjene i kontinuitete u društvu. Naposljetku, ne smijemo zanemariti činjenicu da priče pobuđuju zadovoljstvo i snažne emocije kod ljudi (Gillespie, 2006: 82). Ljudska priroda teži prema onome što izaziva ugodu, a priče, posebno one koje izazivaju emotivne reakcije, upijamo gotovo nesvjesno. Stoga je od velike važnosti razviti razumijevanje analize narativa te razviti kritički pristup prema medijskom sadržaju koji nas okružuje, a koji značajno utječe na naš svakodnevni život.

Analiza narativa se pokazuje izuzetno korisnom unutar ovog istraživačkog okvira iz gore spomenutih razloga. Njena primjena pruža uvid u konstruiranje i oblikovanje narativa koji se nalazi u komunikaciji Volodimira Zelenskog, jednog od najaktualnijih političara trenutno.

S obzirom na širinu njegovog političkog utjecaja, promatranjem načina na koji se njegov narativ razvija možemo uočiti ključne promjene u njegovoj komunikaciji. Primjenjujući ovu analizu, možemo pratiti kako se Zelenski prilagođava promjenjivim okolnostima ali i sve ostale promjene koje se događaju u njegovoj komunikaciji od predizborne kampanje do danas.

Kroz ovakav pristup, analiza narativa postaje ključni alat za istraživanje i razumijevanje dinamike koja se nalazi u porukama Volodimira Zelenskog.

5.1 UZORAK ISTRAŽIVANJA

Za ovo istraživanje izabran je uzorak od deset videozapisa, svi su objavljeni od strane Volodimira Zelenskog na njegovim službenim kanalima. Radi o YouTube kanalima Zelensky President i Office of the President of Ukraine ili na njegovoj službenoj Facebook stranici. Pet analiziranih videozapisa je iz razdoblja predizborne kampanje točnije iz 2019. godine. Ostalih pet je iz razdoblja njegova predsjedništva u periodu rata u Ukrajini.

Analizirani videozapisi su različitih duljina, uzorak obuhvaća videa u trajanju od 30 sekundi pa do preko 17 minuta. Također, u ovom uzorku imamo i različite forme videa. Nekoliko videozapisa je u formi *selfie* videa gdje Zelenski sam sebe snima dok su ostali producirana i montirana te potom objavljeni na službenim kanalima.

U tim videozapisima analizirani su likovi, mizanscena, vrijeme i te je napravljena dekonstrukcija. Definirana su tri tipa likova u svakom videu: junak, zlikovac i donator. Junak je glavni protagonist, osoba koja nosi cijelu radnju i bori se protiv zlikovca. Zlikovci su likovi koji remete mir, koji izazivaju pomutnju, podjelu i generalno nešto loše. Donatori su sporedni likovi koji glavnom junaku daju određenu moć, pomažu mu u njegovoj borbi protiv zlikovca. U svakom videozapisu bilo je bitno analizirati mizanscenu jer i ona priča određenu priču i nosi poruku. U mizansceni analizirane se vrste kadrova koji su korišteni, osvjetljenje, kostimi i svi ostali elementi koji su se našli „ispred kamere“. Ti elementi su bitni u analizi narativa jer i oni nose određena značenja. Vrijeme je također analizirano, odnosno vremenski odnosi u videozapisu. U dekonstrukciji je analizirano značenje koja se nalaze u dijelovima i elementima videozapisa.

6. ANALIZA NARATIVA

6.1 NARATIV HEROJA U PREDIZBORNOJ KAMPANJI

1. Najava kandidature na predsjedničkim izborima¹

FABULA: Volodimir Zelenski se obraća na novogodišnjem TV programu koji organizira njegov produkcijski studio na ukrajinskom TV kanalu 1+1. U kratkom govoru najavljuje svoju kandidaturu na predstojećim izborima za predsjednika Ukrajine.

LIKOVNI: Zelenski je jedini lik u videu kojega vidimo ujedno je i glavni lik. Sporedni likovi su gledatelji, Zelenski im se direktno obraća te se zbog njih on odlučuje na kandidaturu za predsjednika Ukrajine. Zlikovci su oni, političari koji daju prazna obećanja „za razliku od naših velikih političara nisam htio tek tako dati obećanje“.

MIZANSCENA: Video počinje prikazom TV studija koji je ukrašen božićnim drvcima, iza crvenog zastora se pojavljuje Volodimir Zelenski. Zelenski je odjeven u bijelu košulju i crne hlače te djeluje neformalno i opušteno. Izmjenjuju se kadrovi blizu i polublizu.

VRIJEME: Cijeli video traje oko 1 minutu, a vremenski tok u videu ide svojim redosljedom od uvoda preko vrhunca do završetka radnje. Odmah u uvodu nije jasno što se točno događa, tek u vrhuncu radnje saznajemo da će se Zelenski kandidirati za predsjednika. Video završava čestitkom Nove godine.

DEKONSTRUKCIJA: Umjesto tradicionalne novogodišnje čestitke predsjednika Porošenka, emitiran je ovaj video odnosno objava kandidature Volodimira Zelenskog. Ovim činom je jasno pokazana pristranost televizijske kuće 1+1 prema Zelenskom. Zelenski je u videu smiren, opušten, samouvjeren i pomalo uzbuđen, uzbuđen oko svega što dolazi. Objava je savršeno tempirana, taman nekoliko sekundi do ponoći on daje obećanje da će ispuniti želje „za razliku od naših velikih političara, ja vam ne želim davati prazna obećanja“. Zelenski pred ukrajinski narod stavlja tri mogućnosti: biti jedan od njih, koji već godinama nisu ništa učinili, napustiti Ukrajinu i otići u inozemstvo ili pokušati promijeniti nešto. On je izabrao treću mogućnost te će ih on odvesti prema promjeni samo mu treba njihova pomoć.

¹ <https://archive.kyivpost.com/ukraine-politics/showman-volodymyr-zelenskiy-to-run-for-president.html>

2. Novi predsjednik. Uskoro. Politička reklama Volodimira Zelenskog²

FABULA: Video počinje u zatamnjenoj sceni na kojoj se nalazi Vladimir Zelenski. Vide se obrisi njegov lika. Glasovi u pozadini podižu atmosferu, pojačavaju svjetlo i približavaju kameru koja se centrirana na akteru videa. Potpuno osvjtljen Zelenski govori kratko i hrabro izričaja.

LIKOVNI: U videu nema sporednih likova, ali se u pozadini pojavljuju ženski i muški glasovi koji predstavljaju sporedne likove/donatori. Glasove samo čujemo, oni su jasni, oštri i zahtijevaju djelovanje. Govore mu: „Razumiješ li da ono što smo snimali u stvari bila serija? Ma gdje ćeš ti? Državom treba vladati elita, a ne klaun. Razumiješ li koliko ti je ljudi povjerovalo? Razumiješ li da su oni krali 28 godina, misliš li da će samo tako to tebi predati? Jesi li spreman to sve promijeniti?“ Glavni lik Volodimir Zelenski ujedno je i junak koji ne govori ništa do samog kraja, kada kaže: „Da, spreman sam“. Poručuje nam da su oni koji su krali 28 godina zlikovci. Njih u videu nema, samo ih se spominje, oni predstavljaju uzrok trenutne akcije i nastanka ovog videa.

MIZANSCENA: Video je sniman iz polublizu plana koji iz tame približava glavnog i jedinog aktera te ga postepeno osvjetljava. Kamera je centrirana na liku od pasa na više. Prema obrisima tijela i gardu lika odmah je jasno da se radi o Volodimiru Zelenskom. Zumiranjem kamere i centriranjem lika svjetlo se pojačava. Do kraja videa on je potpuno osvjtljen i scena završava krupnim kadrom. Lik vrlo skoncentrirano gleda u kameru. Lice mu pokazuje emociju suosjećanja, empatije, laganog straha, ali velike hrabrosti i spremnosti preuzeti rizik i pokazati da se radi o važnom, za zemlju Ukrajinu presudnom trenutku. Gutajući slinu i ne mičući pogled on preuzima na sebe sav teret trenutka i ozbiljnosti situacije.

VRIJEME: Cijeli video se odvija kontinuirano u vremenu manjem od jedne minute. Sve unutra videa se događa određenim redoslijedom: početak (mračni kadar i tišina), vrhunac (osvjtljivanje kadrova i razni glasovi), završetak (osvjtljenje i Zelenski). Postupno osvjetljenje i približavanje kadra nam ujedno označavaju početak videa kao i očekivani kraj.

DEKONSTRUKCIJA: Volodimir Zelenski kao glavni i jedini akter u videu gotovo pa i ne govori. Prisutna je dramska napetost iščekivanja hoće li nešto reći. Ne spominje imena, iako znamo da u tom trenutku zemlju vodi Petar Porošenko, ne analizira trenutnu političku situaciju zemlje iako su građani svjesni okolnosti u kojima se zemlja nalazi. Ne prebacuje odgovornosti i načelno ne šalje poruku da je on bolji od trenutnih političkih elita koje vode zemlju. Njegov čvrst stav i direktan pogled poručuju da je spreman napraviti

² https://www.youtube.com/watch?v=Y4-c6X_UyCc

zaokret u političkom diskursu koji posljednjih 28 godina vjerno čuvaju „klasični političari“ i na čije su obrasce ponašanja navikli svi birači. Kako se vrijeme odmiče, svijetlo pojačava, krupni kadar odaje dojam da se radi o portretu lika junaka, nekoga poput Supermana. Efektna poruka na kraju – „Da, spremam sam.“ tome daje na značaju. Nakon cijelog videa, Zelenski ostavlja dojam superheroja koji je spreman uhvatiti se u koštac s bilo čime.

3. Volodimir Zelenski ide na debatu!³

FABULA: Volodimir Zelenski poziva Petra Porošenka, svog protukandidata na debatu. Poziva medije i društvenu i političku javnost na participaciju, a posebno ističe poštovanje prema 30% birača koje je odabralo upravo njega kao kandidata u kojeg imaju najviše povjerenja da baš on vodi zemlju u novom, boljem smjeru.

LIKOVİ: Glavni lik je Volodimir Zelenski koji je ujedno i jedini lik koji se vidi u videu. Hrabro korača kroz tunel te izlazi na olimpijski stadion. U uvjetima u kojima se on nalazi u centru stadiona, sam naspram svih, samouvjereno postavlja uvjete debate, sam određuje vrijeme, mjesto i ostale okolnosti zahtijevanog događaja. Kao jedini akter u areni, ispred zamišljene masovne publike, sam postavlja i sporednog lika. Radi se Petru Porošenku koji bi trebao predstavljati zlikovca u debati. On se ne pojavljuje u videu ali mu se glavni lik izravno obraća.

MIZANSCENA: Na početku videa Zelenski je sniman s leđa kako hoda kroz hodnike. Iz prvog kadra nije jasno gdje je, što daje dojam dramatičnosti trenutka i iščekivanja razvoja situacije. Scena se mijenja te Zelenski počinje govoriti pogleda i stasa okrenutog direktno u kameru. Zatim se kadar mijenja na kraj hodnika i fokus je na visokim i širokim stepenicama na kojima se po sredini Zelenski penje. Pozicija je tada žablja perspektiva te Zelenski izlazi na olimpijski stadion. Kadar se opet mijenja u polublizu te Zelenski hoda prema kameri. U pozadini su tribine obojane plavim i žutim bojama, bojama ukrajinske zastave. Pozicija se opet mijenja u žablju perspektivu te se okreće oko Zelenskog snimajući cijeli stadion u pozadini. Scena odiše grandioznošću trenutka i iščekivanju nečega što bi trebalo biti pobjedonosno, puno nade i boljitka za sve.

³ www.youtube.com/watch?v=IH2Wpi5IP3M

VRIJEME: Sve unutar videa se događa određenim redosljedom: početak (Zelenski hoda prema negdje i poziva na debatu), vrhunac (izlazak na stadion i postavljanje uvjeta), završetak (okreće se i odlazi).

DEKONSTRUKCIJA: Na početku videa Zelenski se izravno obraća Porošenku i govori: „Ja nisam ti prije 4 godine“ pritom misleći na njegovo odbijanje debate s tadašnjom protukandidatkinjom Yulijom Timošenko. Nakon što je gotovo cijelu kampanju odbijao debatiranje sa svojim protukandidatima, Zelenski sada ne samo da pristaje na debatu već i postavlja svoje uvjete: stadion s preko 70 tisuća gledatelja, prijenos svih TV kanala i slično. On sada uključuje cijeli ukrajinski narod te naglašava kako je važno da svi budu uključeni. Takvu vrstu inicijative opravdava rezultatom iz prvog kruga. Odaje zadovoljstvo što mu je oko 30% birača dalo povjerenje. Prostor samog videa, ujedno i debate je najveći stadion u Ukrajini. To označava masovnost i poziv svim biračima da stanu iza njega. Scene kada Zelenski ulazi na stadion snimane žabljom perspektivom podsjećaju na gladijatorske arene. Dok stoji po sredini sam naspram svih, on postaje gladijator, spreman žrtvovati svoj život za viši, politički cilj. To simbolizira hrabrost i odlučnost.

4. Volodymyr Zelenski: Vrijeme je za ujedinjenje radi budućnosti ⁴

FABULA: Nekoliko ljudi stoji na semaforu i čeka zeleno, svi djeluju umorno i istrošeno do trenutka dok se ne upali zeleno kada sve oživi i boje se vrate.

LIKOVI: Iako se ne pojavljuje od početka, jasno je da je Zelenski glavni lik koji je ujedno i narator. Sporedni likovi su ljudi koji se pojavljuju u videu njihove ekspresije se mijenjaju pojavom Zelenskog u videu. Sporedni likovi predstavljaju obične ljude, različite dobi i spola. Negativac su „oni“ iako nisu očito prikazani u videu, spominjani su „dijelili su nas na dobre i loše, na male Ruse i vezilje“ itd.

MIZANSCENA: video počinje detaljem semafora koji pokazuje crveno svjetlo i kreće odbrojavati sekunde. Na dvije strane ceste stoje dvije skupine ljudi između kojih prolaze auti. Među skupinama ljudi nalaze se mladi, stari, djeca, muškarci, žene. Ljudi djeluju iscrpljeno, umorno i svi su zamišljeni. Dominiraju izbljeđene boje. Cestom prolaze novi, crni auti s policijskim rotacijama na vrhu. U sljedećem trenutku semafor pokazuje zeleno, svi vidno mijenjaju raspoloženje, počinju prelaziti cestu, komunicirati jedni s drugima, grliti se. Vraćaju se boje, kadrovi više nisu izbljeđjeli, vidimo različite, živopisne boje. Pojavljuje se Zelenski u polublizu planu te hoda na čelu kolone koja se formirala, vodi sve prema naprijed.

⁴ <https://www.youtube.com/watch?v=PffxAFB-x1I>

VRIJEME: Video ide redosljedom početak (ljudi mirno stoje uz cestu), vrhunac (svi se krenu kretati, boje se vraćaju) i kraj (Zelenski se zaustavlja te govori: „Postoji samo jedan izbor: prošlost ili budućnost“)

DEKONSTRUKCIJA: Video počinje crvenim svjetlom na semaforu ispred kojeg su „obični“ ljudi, crveno svjetlo koje označava STOP i grupa ljudi stoji. Zelenski u OFF-u govori: „Ovo smo mi.“ Pritom misleći mi kao stari, mladi, muškarci, žene, djeca, svi izgledaju jako umorno, istrošeno, zamišljeno. Zelenski kaže: „Oni koji su se dijelili na prave i zle, na male Ruse i vezilje, oni koji se zovu bydlo kolonom⁵“. Bydlom se opisuje nekoga tko će jesti svoju hranu i raditi svoj posao, polako i u tišini. Podnositi mučenja i ne učiniti ništa da pomogne sebi ili drugima. Zelenski cijelo vrijeme narira u opisujući što oni govore o običnim ljudima, omalovažavaju ih, dijele i sl. Cestom prolazi kolona auta prvo policijsko auto, zatim nekoliko luksuznih crnih auta s policijskim rotacijama na krovu – možemo pretpostaviti da se radi o nekom političaru ili pripadniku elite. Dok svi ti umorni ljudi samo stoje i čekaju pali se zeleno na semaforu i tom trenutku svi ti blijedi ljudi dobivaju energiju, počinju se smiješiti, hodati, trčati, grliti. Kadrovi više nisu izblijeđeni, vratile su se boje. „Zato ovo činimo zajedno, imućni, nezaposleni, oni koji govore ukrajinski i ruski, oni koji brane Ukrajinu, oni koji su bili prisiljeni sreću potražiti u inozemstvu, različiti smo, ali tako slični, ujedinjujemo se da idemo naprijed“. Ovim riječima ih Zelenski ujedinja, daje do znanja da su svi zajedno, opet se pojavljuje taj odnos mi – oni. I na kraju videa on na vrhu kolone, kao onaj koji će sve njih iste povesti, onaj koji će zaustaviti one koji su im to učinili, koji su ih podijelili.

5. Kako postati predsjednik, a ostati pristojan čovjek! ⁶

FABULA: Zelenski s torbom u ruci, vani na snijegu objašnjava kako će voditi transparentnu i otvorenu kampanju.

LIKOVNI: glavni lik je Zelenski ujedno i heroj koji će transparentno voditi kampanju i unatoč poziciji predsjednika zadržati ljudske osobine, sporedni likovi ili zlikovci su Rusi i oni čije novčanike pune (vladajućih elita).

⁵ <https://news.ycombinator.com/>

⁶ <https://www.youtube.com/watch?v=UxQTi4IIWPQ>

MIZANSCENA: Cijeli video je snimljen iz jednog polublizu kadra, vidimo samo Zelenskog koji stoji vani, na snijegu s panoramom Kijeva iza njega. Zelenski stoji na snijegu, sa sobom donosi veliku smeđu torbu koju u jednom trenutku baca na pod. Zbog snijega i zime cijeli kadar je svijetao te se Zelenski ističe u tamnim bojama.

VRIJEME: Radnja teče redosljedom, na početku vidimo kako Zelenski dolazi, vrhunac radnje je kada baca torbu na pod i najavljuje otvoreno vođenje kampanje te kraj kada završi svoje obećanje.

DEKONSTRUKCIJA: Zelenski nedefinirano govori o ruskim novčanicima i torbama, aludirajući na porijeklo novca. I sam kaže kako „neću reći koga kupiti“. Nakon toga se prebacuje na političare koji su izabrani ali nitko ne zna ništa o njima. Zatim dolazi on koji će voditi transparentu kampanju te naglašava da „narod ima pravo znati koga bira za predsjednika Ukrajine, zato sam odlučio uživo prikazati naš predizborni program, otvorite, vidjet ćete sve“. Ukrajinski narod će imati priliku upoznati ga baš onakvog kakav on jest. Torba u videu je simbol mita i korupcije. Činom bacanja torbe iz ruke, on simbolično daje do znanja da neće puniti svoje torbe kao što su to do sad činile političke elite. Toga bi bilo dosta. On je ovdje kako bi okrenuo novu stranicu u ukrajinskom političkom diskursu te kako bi zaustavio mito i korupciju. Video završava naglašavanjem toga kako smo svi u društvu jednaki. Dojam pojačava sa snažnim obećanjem da će nam pokazati „kako postati predsjednik, a pritom ostati čovjek“ potvrđujući još jednom da je on jedan od nas.

6.2 REZULTATI ANALIZE

U prvom dijelu analize, analizirani su videozapisi iz predizborne kampanje Volodimira Zelenskog. Gotovo svaki (4 od 5) od tih videa je visoko produciran i režiran. Korištena su studija i vanjski prostori, glumci, statisti, razna oprema. Također, svaki od videa je unaprijed skriptiran te je jasno da nema improvizacije.

Svaki video je napravljen s istim redosljedom; uvod, vrhunac priče i rasplet odnosno kraj. Uvodi su uglavnom blagi i u njima saznajemo o čemu se radi u videu. Vrhunac priče dovodi do određene kulminacije radnje, bilo da on poziva Porošenka na debatu ili unosi boje u živote običnih ljudi. Kraj videa najčešće pokazuje njegovu odlučnost da se upusti u to, da promijeni sustav, da uljepša ljudima živote, da pobijedi klasične političare.

U svakom videu je bilo lako detektirati sve tri vrste likova: junaka, zlikovce i donatore. I u svakom videu likovi su iste osobe barem mi tako pretpostavljamo. Junak svakog videa je on, Volodimir Zelenski. On je

glavni lik svakog videa i junak koji će pobijediti nekoga ili nešto. Zlikovci u niti jednom videu nisu točno prikazani ali su spominjani. Nekad je to Petar Porošenko ali uglavnom su to oni. Zlikovci u svakom videu imaju istu funkciju, ne dopuštaju običnim ljudima da normalno žive i krivi su za sav nered i sve podjele koji se događaju otkad je ukrajinske neovisnosti. Prosječnom gledatelju ne treba dugo da shvati kako su *oni* - oni drugi, elite, korumpirani političari i slično. I to je ono gdje mi nalazimo populistički narativ, upravo u situacijama kada Zelenski stvara dramatičnu situaciju u odnosu mi – oni. Donatori su ujedno i sporedni likovi i oni se pojavljuju u svakom videu, nekad ih vidimo, nekad su samo spominjani. Zbog njih se Zelenski upušta u tu borbu oni mu daju snagu da pobjedi zlikovce.

Mizanscena je imala jako važnu ulogu u stvaranju dojma heroja kod Volodimira Zelenskog, ukrajinskog predsjednika. Kroz promišljeno korištenje kadrova blizu, polublizu i totala iz žablje perspektive, postignut je upečatljiv vizualni i emocionalni dojam, koji je doprinio izgradnji njegove herojske slike u javnosti. Kadrovi blizu i polublizu omogućili su dublji uvid u njegove izraze lica, emocije i reakcije na situacije koje su se odvijale. Ovi kadrovi naglašavali su njegove odlučne poglede, snažne geste i izraze hrabrosti, što je stvaralo dojam predanosti i vodstva. Gledatelji su tako imali priliku tijesno se povezati s njegovim likom i osjećati njegovu prisutnost u svakom trenutku. Totali iz žablje perspektive donijeli su osjećaj veličine i važnosti njegove uloge u širem kontekstu. Ovi kadrovi prikazivali su ga kao centar pažnje, kao vođu čija je prisutnost ključna za razvoj događaja. Osim toga, žablja perspektiva naglašavala je njegovu odlučnost da se suoči s izazovima iz povišenog stajališta, što je dodatno poticalo osjećaj herojstva.

Mizanscena je također koristila simboličke elemente kako bi naglasila ulogu Zelenskog kao heroja. Pozadinska glazba, osvjetljenje i postavke scena pridonosili su dramatičnosti i emocionalnoj napetosti. Uz to, pažljivo birani trenuci za postavljanje scena naglašavali su ključne trenutke njegove odlučnosti i hrabrosti. Svemu tome je najviše pridonijelo njegovo glumačko iskustvo koje je u kombinaciji s pažljivo odabranom mizanscenom, stvorilo dojam heroja kod Volodimira Zelenskog. Njegova sposobnost da se poveže s emocijama, donese autentičnost ulozi i usmjerava pažnju publike stvorila je snažan emocionalni odjek. Gledatelji su se osjećali povezano s njim, podržavali njegove odluke i osjećali inspiraciju njegovom predanošću i hrabrošću.

Kako je već spomenuto narativ populista izgrađen je oko dramatičnog antagonizma između „korumpiranih elita“ i „poštenih ljudi“, koje oni tvrde da predstavljaju. Kod Zelenskog taj sukob nalazimo svakom predizbornom videu. U nekim videima taj sukob doslovno vidimo npr. „obični ljudi“ koji na semaforu čekaju da prođe kolona skupih, novih automobila praćeni policijskom pratnjom dok se u većini videa taj sukob pronalazi u njegovom diskursu. Kroz svih pet videa dominira populistički narativ kao i narativ heroja. Oba ta narativa su povezana, da nije populističkog narativa i sukoba mi – oni ne bi bilo ni heroja koji će spasiti nas od njih. Svemu tome uvelike pridonosi i Zelenskijev status *celebrity*ija koji mu osim glumačkih

vještina donosi i masovnu popularnost. Masovna popularnost kakvu on ima privlači veliki broj ljudi koji pripadaju onoj skupini mi, koja je potlačena, obespravljena i slično.

6.3 NARATIV HEROJA ZA VRIJEME RATA

6. Predsjednik Ukrajincima čestitao Novu godinu ⁷

FABULA: Predsjednik Zelenski upućuje novogodišnju čestitku cijelom narodu Ukrajine pritom se osvrće na sve događaje koji su se zbili unazad 311 dana odnosno od početka rata u Ukrajini.

LIKOVI: glavni lik videa odnosno junak je Predsjednik Zelenski koji nas vodi kroz cijeli video. Sporedni junaci / donatori su cijeli narod Ukrajine, ratnici, stradali, novinari, diplomati.. Oni mu daju snagu „Ponosan sam na sve vas, naši ratnici!“ „Ukrajinci, vi ste nevjerojatni! Pogledajte što smo napravili i što radimo!“, „U ratu su svi važni“. U ovom videu zlikovci su svi oni koji im remete njihov mir, oni koji im staju na put prema slobodi u ovom slučaju Rusija „Ukrajinci nisu izgubili svoje domove – uništili su ih teroristi. Nismo izgubili naše zemlje – okupirali su ih osvajači. Svijet nije izgubio mir – Rusija ga je uništila.“

MIZANSCENA: Na početku videa imamo total ispred zgrade parlamenta u Kijevu i predsjednika Zelenskog koji čvrsto u stavu stoji, svijetlo pada na njegovo lice. Odjeven je neformalno u maslinasto zelene hlače i maslinasto zelenu jaknu. Vani je mrak, malo su osvijetljeni tek neki dijelovi zgrada i ulice te ukrajinska zastava. Izmjenjuju se planovi blizu i polublizu predsjednika dok on govori. Kadrovi predsjednika Zelenskog se prekidaju različitim montiranim snimkama te se on prebacuje u OFF. Te dodane snimke prate naraciju, pa tako vidimo vojna razaranja raznih gradova, slavlja na ulicama osvojenih gradova, prosvjede, panoramske snimke različitih gradova, povratak stanovnika u gradove. Zelenski cijelo vrijeme trajanja videa stoji mirno, ponosno, čvrsto. Osvjetljenje ga diferencira od pozadine, ističe se.

VRIJEME: U ovom videu imamo redoslijed, odnosno početak, vrhunac i kraj. U videu i imamo flashback-ove koji „remete“ redoslijed ali ga i nadopunjuju. Vremenski redoslijed je usko povezan s naracijom. Sukladno tome, početak videa počinje s prvim danima rata. Tijek naracije prati vremenska crta rata te se pojavljuju flashback videa koja vizualno dočaravaju ono o čemu Zelenski priča u pozadini. Vrhunac je

⁷ <https://www.youtube.com/watch?v=8GEkseCFw5A>

obilježen vraćanjem nade, vjerom u povratak slobode i mira. Video završava novogodišnjom čestitkom i grafičkom montažom sata koji odbrojava do ponoći.

DEKONSTRUKCIJA: Stav predsjednika Zelenskog šalje poruku sigurnosti i mira. On u ovom govoru koristi mnogo nabiranja s dužim pauzama čime stvara određenu vrstu dramske napetosti „Harkov. Mikolajiv. Čornobajevka. Zmijski otok. HIMARS. Antonivsky most. "Pamuk" pops. Krimski most. Neptun. Kruzer Moskva. Ruski ratni brod. Izyum, Balakliya i Kupyansk. Kherson.“ U početku Zelenski opisuje događaje s početka rata, njihovo spominjanje u isto vrijeme prate snimke koje potvrđuju priču. Zelenski nabraja žrtve, stradavanja, razaranja gradova, a sve to prati spora i tužna glazba. „Bilo je tamno. Bilo je glasno. Mnogima je bilo teško, a nekima strašno. Prošlo je 311 dana.“ / „Ova godina pogodila nam je srce. Sve smo suze isplakali. Sve su molitve izvikane. 311 dana.“. Nakon toga mijenja se cijeli ton videa, dolazi optimističnija glazba u pozadini, Zelenski brže govori. Govori o svim uspjesima koje su postigli u ratu, o gradovima koji su obranjeni i ljudima koji su ujedinjeni. „Ukrajinci, vi ste nevjerojatni! Pogledajte što smo napravili i što radimo! Kako naši vojnici od prvih dana razbijaju tu "drugu vojsku svijeta.““ On spominje svaki grad, regiju, mjesto. Daje im na važnosti, uviđa žrtvu koju su podnijeli, svjestan je svake njihove pobjede bez obzira koliko ona mala bila „Kako je starac rukama zaustavio tenk. /Kako je žena s teglom rajčica srušila dron.“ Nekoliko puta spominje na različite načine koliko su svi bitni i kako je svatko doprinio na neki način obrani svoje domovine. „Borimo se kao jedan tim – cijela država, svi naši krajevi. Svima vam se divim. Želim zahvaliti svakoj nepobjedivoj regiji Ukrajine.“ Tako i završava svoje obraćanje. U optimističnom tonu sa sigurnim glasom „Postoji li nešto što nas može uplašiti? Ne. Postoji li netko tko nas može zaustaviti? Ne.“ / „Neka ova godina bude godina povratka. Povratak naših ljudi. Vojnici – svojim obiteljima. Zatvorenici – svojim kućama. Imigranti – u svoju Ukrajinu.“ Zelenski se u ovom videu izražava dosta poetično, nastoji odati dojam suosjećanja i razumijevanja. „Ova je godina počela 24. veljače. Bez predgovora i preludija. Oštro. Rano. U 4 sata.“ / „Grad na valu koji sve oluje pobjeđuje.“. Takav narativ doprinosi emotivnosti cijelog govora.

7. „Ne vjerujte lažima“⁸

FABULA: Zelenski se javlja selfie videom ispred zgrade parlamenta čime potvrđuje kako je i dalje u Kijevu te da nije evakuiran kako se nagađalo.

⁸ <https://edition.cnn.com/2022/02/26/europe/ukraine-zelensky-evacuation-intl/index.html>

LIKOVNI Volodimir Zelenski je glavni i ujedno jedini lik u ovom videu. On je heroj koji je ostao, dok se za zlikovce ne zna gdje su, ali su oni ti koji plasiraju neistine. Zlikovci čak nisu ni spomenuti kao „oni, rusi i slično“ već samo kao netko tko pušta lažne informacije „Trenutno se na internetu pojavljuje puno igara kao jedna gdje ja tražim našu vojsku da spusti oružje i evakuira me“.

MIZANSCENA: Ovdje nemamo puno dijelova scene ali svaki dio koji vidimo nešto znači. Video je sniman kao selfie (sam Zelenski u ruci drži mobitel), u pozadini su poznate znamenitosti Kijeva. Nema šminke, osvjetljenja, kostima.

VRIJEME: Video traje kratko, u jednom komadu je snimljen. Traje oko pola minute ali ima svoj redosljed početka kada Zelenski objašnjava zašto se uopće javlja „Trenutno se na internetu pojavljuje puno igara kao jedna gdje ja tražim našu vojsku da spusti oružje i evakuira me“, vrhunaca kada najavljuje svoj ostanak i borbu „Ja sam ovdje, ne spuštamo oružje već branimo našu zemlju. Naše oružje je istina, naša istina je da je ovo naša zemlja, naša država, naša djeca i sve ćemo to braniti“ i za kraj pozdrav „Slava Ukrajini!“

DEKONSTRUKCIJA: Nepostojanje šminke, osvjetljenja, seta itd. doprinosi sveukupnoj situaciji, Zelenski je vidno umoran ali ovim dokazuje da ne odustaje. Snimanjem na otvorenom, dok je grad Kijev u pozadini, šalje još jednu potvrdu da je tu, da ostaje, da se ne predaje iako je označen kao meta broj 1 od strane Rusije. Unatoč raznim ponudama za evakuaciju, svojim ostankom šalje snažnu poruku svom narodu.

8. Obraćanje Vladimira Zelenskog povodom Dana sjećanja i pomirenja ⁹

FABULA: Predsjednik Zelenski se obraća Ukrajincima iz grada Brodjanke povodom nacionalnog blagdana Dana sjećanja i pomirenja koji odaje počast žrtvama Dugog svjetskog rata. Zelenski spominje zločine koji su se odvijali nad Ukrajinom i njezinim stanovništvom ali spominje posljedice Drugog svjetskog rata i u drugim državama.

LIKOVNI: Glavni lik je predsjednik Zelenski kojeg vidimo cijelo vrijeme, on je ujedno i narator. Glavni likovi su i Ukrajinci koji opet te strahote proživljavaju „A neki gradovi, poput Mariupolja, dobili su i treći. Tijekom dvije godine okupacije nacisti su tamo ubili 10.000 civila. U dva mjeseca okupacije Rusija je ubila 20.000 ljudi“. U ovoj priči imamo više vrsta zlikovaca; Nacisti „Oni koji su živi spaljeni kada su nacisti ovdje spalili više od 100 kuća. 250 vojnika poginulih na frontama Drugog svjetskog rata,“ i Rusi „Opet! Zlo se vratilo. Opet! U drugoj uniformi, pod drugim sloganima, ali za istu svrhu.“. Sporedni likovi ovdje

⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=-yy9-0JZILw>

su svi narodi koji su prošli slične situacije „Britanci nisu zaboravili kako su nacisti izbrisali Coventry, koji je bombardiran 41 put.“/ „Nisu to zaboravili Litvanci, Latvijci, Estonci, Danci, Gruzijci, Armenci, Belgijci, Norvežani i mnogi drugi – svi oni koji su na svojoj zemlji stradali od nacizma i svi oni koji su ga porazili u antihitlerovskoj koaliciji.“

MIZANSCENA: : Cijeli video je crno – bijeli. Video počinje snimkama dvije polusrušene i zapaljene zgrade, total sniman iz žablje perspektive. Kadar se od vrha zgrada spušta prema dnu, vidimo veliku štetu na zgradama. Na kraju (dnu) scene, između dvije srušene zgrade stoji Zelenski. Na sebi ima crne hlače i majicu kratkih rukava s natpisom I AM UKRAINIAN. Njegov sav je čvrst, uspravan, odlučan. Kroz cijeli video se izmjenjuju blizu i polublizu planovi sa Zelenskim. Kadrovi Zelenskog prekinuti su različitim dodanim snimkama, to su uglavnom snimci drugog svjetskog rata i snimke nedavnih razaranja koja se događaju u ukrajinskim gradovima. Na kraju videa imamo kadar polutotala srušene zgrade i ukrajinske zastave, ukrajinska zastava je jedini element cijelog videa koji je u svojim bojama.

VRIJEME: vremenski odnos u ovom videu je jasan, Zelenski nam se obaraća sada iako najviše priča o događajima koji su se događali u prošlosti. Cijeli video se odvija kontinuirano jedino što remeti redosljed su flashbackovi sa snimkama iz Drugog svjetskog rata ili nedavnih napada na Ukrajinu. Ti flashbackovi su u skladu sa pričom, dok se spominje Poljsku u ratu i vidimo scene Poljske. Priča ima standardan format odnosno početak, vrhunac i kraj.

DEKONSTRUKCIJA: Pozicija predsjednika Zelenskog koji stoji između dvije ogromne, oštećene, zapaljene zgrade daje dojam sigurnosti, nepobjedivosti, čvrstoće. Jasno je da je ta lokacija strateški izabrana kako bi se poslala poruka. Poruka hrabrosti, snage, neustrašivosti, svih onih osobina koje su u ovim trenucima potrebne Ukrajincima. Zelenski je ponosan, to se vidi u njegovom stavu i riječima „Napokon opet! I nad privremeno okupiranim gradovima i selima opet će se zavijoriti naša zastava. Napokon opet! I skupit ćemo se. I bit će mir! Napokon opet! I nema više crno-bijelih snova, samo plavo-žuti san.“. Poruku ponosa šalje i izborom odjeće koju nosi. Natpis na njegovoj majici I AM UKRAINIAN upečatljiv je i neizbježan detalj cijele kulise. Zelenski nas kroz ovaj video podsjeća na grozote Drugog svjetskog rata i koristi teške, slikovite opise „Eksplozije, hici, rovovi, rane, glad, bombardiranja, blokade, masovna pogubljenja, kaznene operacije, okupacija, koncentracijski logori, plinske komore, žute zvijezde, geta, Babyn Yar, Khatyn, zatočeništvo, prisilni rad. Umrli su tako da svatko od nas zna što te riječi znače iz knjiga, a ne iz vlastitog iskustva“. On povlači paralelu tog rata i trenutnog „Manijakalna detaljna reprodukcija njegovih grozota i "alibija", koji navodno daju zlu svetu svrhu. Ponavljanje svojih zločina, pa čak i pokušaja nadmašivanja "učitelja" i pomicanja s pijedestala najvećeg zla u ljudskoj povijesti“, čini to kako bi pojačao dojam onog što se sada događa. Zelenski koristi često stilske figure metafore, nabranja i usporedbe te na taj način pojačava emotivni dojam „Desetljećima nakon Drugog svjetskog rata u Ukrajinu

se vratio mrak.“ / „Poljaci nisu zaboravili... Britanci nisu zaboravili... Nizozemci se toga sjećaju.. Francuzi se toga sjećaju.“ Na kraju videa, Zelenski opet donosi nadu „Prevladat ćemo zimu, koja je počela 24. veljače, traje 8. svibnja, ali će definitivno završiti, a ukrajinsko sunce će je otopiti! I dočekat ćemo našu zoru zajedno s cijelom zemljom. A obitelj i voljeni, prijatelji i rođaci ponovno će biti zajedno! Napokon opet! I nad privremeno okupiranim gradovima i selima opet će se zavijoriti naša zastava. Napokon opet! I skupit ćemo se. I bit će mir! Napokon opet! I nema više crno-bijelih snova, samo plavo-žuti san“ dok na videu vidimo jedini element u boji – ukrajinsku zastavu. Dok on to govori, osjećamo optimizam u bolje sutra, dok gledamo zastavu osjećamo ponos.

9. „Ne idemo nigdje“¹⁰

FABULA: Predsjednik Zelenski snima selfie video po noći ispred Zgrade parlamenta u Kijevu. Nabraja visoke dužnosnike iz Vlade koji su s njim u videu te napominje kako su tu, kako nigdje ne idu nego će braniti svoju neovisnost pozdravlja sve vojnike i vojnkinje koji se bore za Ukrajinu.

LIKОВI: Predsjednik Zelenski, vođa frakcije, voditelj ureda predsjednika, Premijer Shmyhal i Podolyak su glavni likovi ovog videa, oni su junaci koji se javljaju s ulica napadnutog Kijeva. Sporedni likovi / donatori su svi, vojnici i građani Ukrajine, branitelji, muškarci i žene. Zlikovci su oni od kojih se brane, oni zbog kojih su u ratu.

MIZANSCENA: ovaj video je sniman selfie videom, Zelenski u ruci drži mobite i snima sve njih. Nije u pitanju pripremljen set, nema osvjetljenja, nema kamera i sl. Oni su svi u vojnoj odjeći, a u pozadini je zgrada Parlamenta u Kijevu. Na njihovim licima vidimo umor.

VRIJEME: Video traje kratko, u jednom komadu je snimljen. Traje oko pola minute ali ima svoj redoslijed: početak (pozdrav), vrhunac (potvrda da su u Kijevu i da se ostaju boriti) i kraj (pozdrav i pohvala svima)

DEKONSTRUKCIJA: Nepostojanje šminke, osvjetljenja, seta itd. doprinosi sveukupnoj situaciji, Zelenski je vidno umoran ali ovim dokazuje da ne odustaje. Njegov tim je uz njega, iako su u velikoj opasnosti odlučili su napustiti skloništa i izaći na ulice Kijeva kako bi potvrdili da su tu, da su zajedno, da se ne predaju. „Svi smo ovdje. Naši vojnici su ovdje, naši građani su ovdje i mi smo ovdje. Branit ćemo našu neovisnost.“ Kratak video koji je nastao u prvim danima rata i ključnim trenucima, Ukrajincima je na ovaj način poslana poruka da se ne boje, da ostanu braniti svoju zemlju.

¹⁰ <https://www.nbcnews.com/video/president-zelensky-posts-defiant-selfie-video-from-ukraine-s-capital-134062661977>

10. Obraćanje Zelenskog povodom Dana državnosti Ukrajine ¹¹

FABULA: Predsjednik Zelenski čestita Dan državnosti Ukrajincima, osvrće se na povijest države od njena osnutka pa sve do danas.

LIKОВИ Glavni likovi su predsjednik Zelenski i cijeli narod Ukrajine, oni su heroji. Sporedni likovi / donatori su njihovi preci, ljudi kroz povijest koji su doprinijeli da dođe do države Ukrajine, bez njih ne bi imali svoju državu „Potječe prije najmanje tisuću i pol godina. Od datuma koji su službeno priznali UN i UNESCO, kada su Kyi, Shchek, Khoryv i Lybid osnovali glavni grad Ukrajine.“ Zlikovci su oni koju su cijeloj toj povijesti stajali na put, remetili njihov mir. Od početaka „... koja je na ovoj zemlji postojala od pamtivijeka, a od pamtivijeka se pokušavalo i porobiti i uništiti. Od strane mnogih ljudi i mnogo puta.“ Pa sve do danas „Danas ga branimo s oružjem u rukama. 155 dana zaredom.“ misleći naravno na Ruse.

MIZANSCENA: Video je sniman vani, Zelenski stoji u parku, vidimo ga u planu total. Iza njega je rijeka, obrisi Kijeva te veliki religiozni kip na kojem je istaknut križ. On stoji uspravno, samopouzđano u maslinasto zelenoj majci i hlačama. Svojim stavom i odjećom asocira na vojnika. Izmjenjuju se kadrovi blizu i polublizu. Kadrovi Zelenskog s vremena na vrijeme zamijenjeni su kadrovima kipova svetaca i povijesnih ličnosti.

VRIJEME: Cijeli video ide svojim redoslijedom. Na početku nas Zelenski vodi na sami početak povijesti Ukrajine: „Država u kojoj je započela povijest kršćanstva u istočnoj Europi, kada ju je prije 1034 godine pokrstio kijevski veliki knez Volodimir.“, zatim stižemo do vrhunca kada Zelenski priča o sadašnjosti i svim zbivanjima „Bit ćemo, jer naša država ima nevjerovatne sinove i kćeri koji su stali u njezinu obranu.“ I na kraju imamo vjeru u pobjedu, optimizam u budućnost i pozdrav svim Ukrajincima „Na ukrajinskom, ovo je pobjeda u ratu! Zato će se i dogoditi. Zato će naša država postojati. Čestitamo Dan pokršćavanja Kijevske Rusije - Ukrajine! Čestitamo Dan državnosti Ukrajine! Slava Ukrajini!“

DEKONSTRUKCIJA: Sama lokacija snimanja videa vrlo je važna. Radi se o Kijevo-pečerskoj lavri najstarije pravoslavno svetište tzv. kolijevka pravoslavlja. To je mjesto velike važnosti za ruske i ukrajinske pravoslavce. Mjesto na koje su Ukrajinci jako ponosni, mjesto iz kojeg je nastala njihova država. Kako Zelenski priča i nabraja ponosne velikane iz povijesti tako nam se prikazuju snimke njihovih kipova. Kroz priču on još jednom podsjeća narod Ukrajine što sve imaju i što su sve prošli. „Ona je jedina zakonita nasljednica Kijevske Rusije, posjeda i postignuća naših vladara. Askold i Dir, Vishchy Oleg, knez Igor, ravnoapostolna princeza Olga, Svjatoslav Hrabri, Volodimir Veliki, Jaroslav Mudri, Volodimir Monomah,

¹¹ https://www.youtube.com/watch?v=futHMa3pA_M

kralj Danilo.“ / “Ima bogatu tradiciju donošenja zakona, pisanja i diplomacije. "Rus'ka Pravda", Annales Bertiniani, Ostromirovo evanđelje, Ustav Pilipa Orlika i stotine drugih izvora i dokumenata koji sadrže pisane reference o našoj državi i njenom priznanju od strane drugih država i vladara.“ Zelenski koristi bogatu povijest, vladare i ratnike kao motivaciju „Naši ratnici brane Ukrajinu na zemlji, u vodi i u zraku. Naši preci ga brane s neba.“, a posebnu pažnju pridaje tome da sve što govori djeluje veliko, ozbiljno i nadasve ohrabrujuće. Zbog toga koristi izraze koji su pomalo dramatični: „Sve faze povijesti ukrajinske državnosti, njezine obrane i borbe za nju mogu se opisati jednom rečenicom: postojali smo, postojimo i postojat ćemo!“. Cijela kulisa djeluje vrlo vjerski obogaćena što pojačava dojam duge tradicije ukrajinskog naroda i upravo taj vjerski moment, pun nade, pokornosti i vjere iskorišten je kako bi se istaknula važnost ovog velikog praznika te kako bi se nagovijestilo da će se ovaj dan i u budućnosti slaviti u sve većem značaju, ponosu i poniznosti. Za Zelenskog, sve navedene karakteristike važne su i koristi ih kako bi kroz svoj politički diskurs očuvao stabilnost vlasti i osigurao konstantu u nečemu tako krhkom kao što je povjerenje građana.

6.4 REZULTATI ANALIZE

Kod ove analize imamo drugačiju situaciju: razdoblje je rata i sada Zelenski konstruira heroja koji je potreban svim Ukrajinacima. Volodimir Zelenski to radi kako bi ojačao svoju ulogu i inspirirao javnost. Različiti elementi su pažljivo kombinirani kako bi stvorili snažan dojam hrabrog i predanog vođe.

Prvo, elementi mizanscene, posebno kadrovi blizu i polublizu, imaju ključnu ulogu u povećanju emocionalne povezanosti gledatelja s Zelenskijem. Ovi kadrovi omogućuju gledateljima da zapažaju svaku nijansu njegovih izraza lica i tijela, stvarajući intimniju vezu između vođe i publike. Gledatelji se osjećaju bliže njemu, kao da su sudionici njegovih misli i odluka. Čvrst i samopouzdan stav Volodimira Zelenskog u svakom videu dodatno pojačava dojam herojske predanosti. Njegova sigurnost u sebe i svoje postupke odašilje poruku snage i vodstva. To doprinosi stvaranju uvjerljive slike vođe koji se ne boji suočiti se s izazovima i braniti svoju zemlju. Selfie videa u kojima Zelenski šalje poruke svojeg ostanka i svoje uloge pokazuju autentičnost i dodaju dubinu njegovoj ulozi heroja. Ovi trenuci stvaraju osjećaj bliskosti i povjerenja među publikom. Njegova poruka da "ne ide nigdje" pojačava dojam njegove predanosti i ustrajanju na suočavanju s teškoćama.

Upotreba slikovitih opisa i lirskih momenata u njegovom diskursu dodaju emocionalnu dubinu i slikovitost njegovim porukama. Stilske figure nabiranja i usporedbe stvaraju vizualnu i emocionalnu snagu njegovim izjavama, čineći ih snažnijima i pamtljivijima. Vremenski redosljedi koji prate konvencionalnu strukturu priče (početak, zaplet, rasplet) doprinose dramatičnosti njegovih poruka. Ova struktura stvara emocionalni napon i očekivanje među gledateljima, čineći njegove izjave još upečatljivijima. U svojim obraćanjima za vrijeme rata Zelenski često koristio povijest kao motivaciju i podsjetnik na prošla iskustva da bi na taj način jačao osjećaj pripadnosti i zajedništva. Kroz ovu taktiku, Zelenski povezuje sadašnje napore sa snagom koju su Ukrajinci pokazali u prošlosti, stvarajući osjećaj kontinuiteta i svrhe.

I za kraj, opet njegova glumačka karijera kroz facijalne ekspresije i mimiku dodaje dubinu njegovim porukama. Njegova sposobnost iskazivanja emocija povećava autentičnost i uvjerljivost njegove uloge, čineći ga lako povezivim i razumljivim za publiku.

U cjelini, Volodimir Zelenski uspješno koristi složenu mješavinu elemenata kako bi konstruirao narativ heroja. Kombinacija emocionalne bliskosti, samopouzdanja, autentičnosti, slikovitih opisa, dramatičnosti i povijesnih podsjetnika stvara dojam vođe koji je hrabar, predan i sposoban suočiti se s izazovima. Njegova glumačka vještina dodatno obogaćuje ovu konstrukciju, čineći njegovu ulogu heroja dubokom i uvjerljivom.

6.5 RAZLIKA NARATIVA U PREDIZBORNOJ KAMPANJI I RATNOM STANJU

Predizborna komunikacija Volodimira Zelenskog se temeljila na populističkom narativu mi – oni. Taj narativ se našao u svakom od analiziranih videa te je kroz upotrebu mizanscene ili diskursa jasno stavljen pred gledatelja. Na temelju tog narativa konstruirao se narativ heroja, Volodimir Zelenski je taj heroj koji će pomoći Ukrajincima. U svemu tome veliku ulogu igralo je i njegovo glumačko iskustvo kao i visoka razina produkcije svakog videa. On je svojim glumačkim vještinama dobro prenosio poruke i emocije, dok su videi bili kreativni, slikoviti i emotivno angažirani. Pažljivo odabrane kulise, glazba i montaža dodatno su naglašavali kontrast između "nas" i "njih", stvarajući dramatičnu napetost.

Ratna komunikacija Volodimira Zelenskog je bila nešto drugačija nego mirnodopska i dalje je prisutan populistički narativ, opet kroz podjelu mi – oni, dok su ovaj put oni Rusi koji ih napadaju. U ovoj situaciji narativ heroja je puno snažniji i vidljiviji. Poruke koje Zelenski šalje su puno emotivnije, njegov stav je puno mirniji. Njegovo herojstvo se gradi kroz hrabri narod Ukrajine i njegovo herojstvo je potrebno svima. Mizanscena je puno siromašnija nego u predizbornim videima ali je jako efektna i prilagođena situaciji u

kojoj se nalaze. Također, narativ heroja se najviše gradi kroz mizanscenu, dominiraju kadrovi blizu i polublizu Zelenskog i njegovog mirnog ali čvrstog stava.

Mirnodopsku komunikaciju kod Zelenskog obilježavaju dinamična, visoko producirana videa u kojima ona najavljuje obračun sa postojećim političkim elitama i rješavanje svih problema. Dok njegova ratna komunikacija postaje puno sporija i nabijena emocijama.

7. ZAKLJUČAK

Volodimir Zelenski je svoj iznenadni ulazak na političku scenu ostvario 2019. godine, prelazeći sa glumačkog seta u predsjedničku fotelju što je ujedno i privukao pažnju cijelog svijeta. Ovaj diplomski rad se temelji na analizi njegove komunikacije tijekom predizborne kampanje i za vrijeme rata, s fokusom na narativ heroja koji je prožimao njegove poruke. Konkretno, fokus rada leži na istraživanju načina na koji je Zelenski konstruirao sebe kao heroja kroz svoj komunikacijski pristup. Metodom narativne analize analizirano je deset videa koje je osobno objavio, pri čemu je pet snimaka odabrano iz razdoblja predizborne kampanje, dok se drugih pet odnosilo na razdoblje rata. Analizirani su elementi fabule, likova, vremena, vizualne kulisa (mizanscena), te je na kraju svakog videa napravljena dekonstrukcija. U svrhu dublje analize, analiziran je i diskurs svakog videa.

Unutar ovog istraživanja identificirana su tri osnovna tipa likova: glavni lik kao centralna figura i junak fabule, zlikovci kao negativci te sporedni likovi koji su povremeno pružali podršku junaku putem uloge donatora moći. Svaki video je pažljivo analiziran u kontekstu vremenskog slijeda događaja te vizualnih elemenata koji su bili prisutni pred kamerom. Prije dublje analize, teorijski okvir je obuhvatio pojmove populizma, *celebrity* populizma i herojstva, naglašavajući njihovu međusobnu povezanost te njihovu ulogu u konstrukciji narativa koje je Zelenski kreirao.

Rezultati analize su jasno pokazali kako je Zelenski stvorio izrazito snažan narativ heroja oko svog lika, te smo otkrili mehanizme uz pomoć kojih je to postignuto. Posebno valja naglasiti kako se u njegovoj komunikaciji dominantno isprepliće populistički narativ, s najvećim naglaskom na izazivanju konflikta "mi -oni". Ovaj sukob je prisutan u svakom analiziranom videu, pri čemu "oni" dobivaju različite konotacije - bilo da su to likovi poput Petro Porošenka, ili oni koje je Zelenski označio kao odgovorne za destrukciju zemlje tijekom prethodnih 28 godina. Kroz ovu konstrukciju sukoba, Zelenski graditeljski oblikuje svoju ulogu heroja koji je nužan za spas i ujedinjenje naroda. Taktička upotreba mizanscene, uključujući različita kadriranja i visokokvalitetnu produkciju, dodatno naglašava ovu percepciju neophodnog junaka. U svojoj predizbornoj komunikaciji, koristi retoriku koja potiče sentiment "argentum ad odium", potičući publiku da osjeća gorčinu prema eliti koju krivi za postojeću situaciju.

U razdoblju rata, narativ značajno evoluirao - Zelenski i ukrajinski narod se stvarno suočavaju s opasnošću, pri čemu Zelenski svoju ulogu heroja prenosi na svoje sugrađane. Videi postaju duži i emotivniji, a njegova retorika prelazi u lirski ton. Mizanscena postaje suptilnija, ali istovremeno jako efektna, jasno je da se pazilo na svaki detalj. Bez obzira na ratno stanje, svaki video prenosi snažnu poruku snage, jedinstva,

odlučnosti i ponosa. Dok populistički narativ i dalje ostaje prisutan, herojski element preuzima primat. U ovoj fazi, njegova retorika prelazi u "argensum ad superbiam", potičući ponos među gledateljstvom.

Za kraj, možemo zaključiti da Zelenski zaista konstruira narativ heroja oko svog lika te je ovaj rad identificirao specifične mehanizme i retoričke strategije putem kojih to postiže. Njegova sposobnost da artikulira populističke narative, uz prijelaz iz sukoba u herojstvo, omogućila mu je iznimno snažan komunikacijski utjecaj u oba analizirana razdoblja. Ova analiza nam pokazuje i moć narativa u političkoj komunikaciji.

8. LITERATURA

1. Allison, S. i Goethals, G. R. (2011). *Heroes: What they do and why we need them*. Oxford University Press.
2. Allison, S. i dr. (2017). *Handbook of heroism and heroic leadership*. Routledge/Taylor & Francis Group.
3. Bigazzi, S. i dr. (2021). *Social Representations of Heroes: Triggers from the Past, Values in the Present, Patterns for the Future*. Hu Arenas
4. Bruijn, Hans. (2018). *Hero or villain: framing in political communication*. Research Gate.
5. Donaj, Łukasz. (2020). *Volodymyr Zelenski: What has Been Done in the Past Year? What's Next?...* Rocznik Integracji Europejskiej.
6. Dorosh, L. i dr. (2021). *Social networks in electoral campaigns: A comparative analysis of the cases of Donald Trump (USA) and Volodymyr Zelenski (Ukraine)*. European Journal of Transformation Studies, 9(2), 52–71.
7. Enli, G., i Rosenberg, L. T. (2018). *Trust in the Age of Social Media: Populist Politicians Seem More Authentic*. Social Media + Society, 4(1).
8. Falkenhayner, Nicole i dr. (2019). *Editorial: analyzing processes of heroization : theories, methods, histories*. ResearchGate.
9. Frisk, K. (2019). *What Makes a Hero? Theorising the Social Structuring of Heroism*. Sociology, 53(1), 87–103.
10. Gillespie, Marie i Toynbee, Jason (2006). *Analysing Media Texts. Understanding Media*, 4. Maidenhead: Open University Press.
11. Gonzalez Martin, Andrés. *Is Volodymyr Zelenski the necessary hero or not?* IEEE Analysis Paper 32/2022.
12. Grbeša, Marijana i Šalaj, Berto (2023): *“Send in the Clowns”: The Rise of Celebrity Populism in Croatia and Its Implications for Political Marketing*. Journal of Political Marketing
13. Kitchen, V. and Mathers, J. (2018) *Heroism and Global Politics*. 1st edn. Taylor and Francis.
14. Schneiker, A. (2019). *Telling the Story of the Superhero and the Anti-Politician as President: Donald Trump's Branding on Twitter*. Political Studies Review, 17(3), 210–223.
15. Shurko, Natalya i dr. (2019). *The practice of using the hero's archetype in creating the images of domestic politicians*. Proceedings of the International Conference on Man-Power-Law-Governance: Interdisciplinary Approaches (MPLG-IA 2019).

16. Šalaj, Berto i Grbeša, Marijana (2017) *Što je populizam i kako ga istraživati*. Društvena istraživanja: časopis za opća društvena pitanja 26 (3): 321-340
17. Šalaj, Berto i Grbeša, Marijana (2018) *Dobar, loš ili zao? Populizam u Hrvatskoj*. TIM Press, Zagreb
18. Wan, Dongfang i dr. (2023). *Perceptions of Heroism: Characteristics, Functions and Influencing Factors among Chinese College Students in the Post-pandemic Era*. International Journal of Social Science Studies. 11. 49.

INTERNETSKI IZVORI:

1. Gorchinskaya, Katya (2020). *A brief history of corruption in Ukraine: the dawn of the Zelenski era*. Eurasianet. <https://eurasianet.org/a-brief-history-of-corruption-in-ukraine-the-dawn-of-the-Zelenski-era> (pristupljeno: 03. kolovoza 23)
2. Karatnycky, Adrian (2019). *The World Just Witnessed the First Entirely Virtual Presidential Campaign*. Politico Magazine. <https://www.politico.com/magazine/story/2019/04/24/ukraine-president-virtual-campaign-226711/> (pristupljeno: 09. kolovoza 23)
3. Krasnikov, Denys (2019). *Showman Volodymyr Zelenskiy to run for president*. Kyiv Post. <https://archive.kyivpost.com/ukraine-politics/showman-volodymyr-zelenskiy-to-run-for-president.html> (pristupljeno: 03. kolovoza 23)
4. Miller, Christopher (2019). *'It Wasn't A Debate': Six Takeaways From The Poroshenko-Zelenskiy Stadium Showdown*. Radio Free Europe Radio Liberty. <https://www.rferl.org/a/six-takeaways-from-the-poroshenko-zelenskiy-showdown/29892421.html> (pristupljeno: 18. kolovoza 23)
5. Minakov, Mykhailo (2022). *The Three Ages of Zelenski's Presidency*. Wilson Center. <https://www.wilsoncenter.org/blog-post/three-ages-Zelenskis-presidency> (pristupljeno: 02. kolovoza 23)
6. Oxfordlearnersdictionaries.com (2023). *Definition of hero noun* <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/hero> (pristupljeno 23. srpnja 23.)
7. Pifer, Stiven (2019). *Five key things to know about Ukraine's presidential election*. Brookings. <https://www.brookings.edu/articles/five-key-things-to-know-about-ukraines-presidential-election/> (pristupljeno: 20. kolovoza 23)
8. Ray, Michael (2023). *Volodymyr Zelenski*. Britannica. <https://www.britannica.com/biography/Volodymyr-Zelenski> (pristupljeno: 02. kolovoza 23)

PRILOZI

TRANSKRIPTI ANALIZIRANIH VIDEOZAPISA

1. Najava kandidature na predsjedničkim izborima

VZ: Dobra večer dragi Ukrajinci, uskoro ćemo dočekati Novu godinu i produžiti izdanje večernjeg programa. Dok traje ova mala stanka ja sam odlučio s vama popričati otvoreno, kao Volodimir Zelensky. Trenutno je kod svakog Ukrajinca takva situacija da ima tri mogućnosti izbora. Možeš se prepustiti struji, ne raditi ništa i bit će ti kao svima drugima. To je sve ok, to je izbor svih. Druga mogućnost je spakirati svoje stvari i napustiti Ukrajinu, zarađivati novce i slati svojoj obitelji. To je sve ok. Ali postoji i treći put, probati sam nešto promijeniti i ja sam pred sebe stavio baš takav izbor. Mene već dugo vremena pitaju hoćeš li se kandidirati ili nećeš, a za razliku od naših velikih političara nisam htio tek tako dati obećanje. I sad nekoliko minuta do nove godine, svečano obećavam i to obećanje ću i ispuniti. Dragi Ukrajinci, ja vam obećavam da ću se natjecati za predsjednika Ukrajine, da ću postati predsjednik Ukrajine, dajte da to zajedno napravimo. Čestitam Vam Novu godinu sa snagom naroda.

2. Volodimir Zelenski ide na debatu

<https://www.youtube.com/watch?v=IH2Wpi5IP3M>

VZ: Apeliram na Petra Porošenka, zovete me na raspravu, sanjali ste da ću pobjeći, smrznuti se, sakriti se. Ne, ja nisam ti prije 4 godine.

Prihvaćam izazov, ovdje su moji uvjeti.

Čekam vas ovdje u NSC Olimpijskiy, debata će se održati pred narodom Ukrajine. Svi kanali imaju pravo izravnog prijenosa debate. Svi novinari imaju pravo biti prisutni, kandidati moraju proći liječnički pregled i dokazati građanima da među njima nema alkoholičara i narkomana. Državi treba zdravog predsjednika, znak poštovanja prema barem trećini građana Ukrajine, morate javno reći da se rasprava neće voditi s marionetom Kremlja ili Kolomojskog, ni s jorgandžijom, ni s Malim Rusom, ne sa stokom. Ne s klaunom, nego s ukrajinskim predsjedničkim kandidatom Volodimirom Zelenskim. Dajem ti 24 sata da razmisliš o tome.

3. Volodymyr Zelenski: Vrijeme je za ujedinjenje zarad budućnosti

<https://www.youtube.com/watch?v=PffxAFB-x1I>

VZ: Ovo smo mi. Oni koji su se dijelili na prave i zle na Male Ruse i vezilje, oni koji se zovu bydol stupac, Khokhlas. Ali mi smo Ukrajinci na zapadu, istoku, sjeveru, jugu i u centru, i umorni smo od stajanja i čekanja da završi ovo doba, doba pohlepe, siromaštva i laži.

VZ: Zato ovo činimo zajedno, imućni, nezaposleni, oni koji govore ukrajinski i ruski, oni koji brane Ukrajinu, oni koji su bili prisiljeni sreću potražiti u inozemstvu, različiti smo, ali tako slični, ujedinjujemo se da idemo naprijed, jer 21. travnja postoji samo jedan izbor: prošlost ili budućnost.

4. Kako postati predsjednik, a ostati pristojan čovjek!

<https://www.youtube.com/watch?v=UxQTi4IIWPO>

VZ: Rusi ostavljaju svoje torbe, neću vam reći da ih kupite. Pa vjeruj mi, život ti je lakši i poslao, dobro, mnogi kupuju kupuju za redom, gdje kažeš, ne broji, zašto je ovo shema rada u štapićima? Zašto 28 godina zaredom biramo političare koje uopće ne poznajemo, narod ima pravo znati koga bira za predsjednika Ukrajine, zato sam odlučio uživo prikazati naš predizborni program, otvorite, vidjet ćete sve, tko smo, kako pripremamo predizborni program.

VZ: Kako okupiti tim, kako uopće tražiti novac i što je najvažnije, kako postati predsjednik, a pritom ostati čovjek.

5. Novi predsjednik. Uskoro. Politička reklama Volodimira Zelenskog

https://www.youtube.com/watch?v=Y4-c6X_UyCc

Muški glas: Razumiješ kako će se tvoj život promijeniti?

Ženski glas: Malo ćeš spavati i nećeš vidjeti ženu i djecu.

Muški glas 2: Razumiješ li ti da je ono što smo mi snimali u stvari bila serija?

Ženski glas 2: Ma gdje ćeš ti?

Muški glas 3: Državom treba vladati elita, a ne klaun iz krivoga roga.

Ženski glas 3: Razumiješ li koliko ljudi je tebi povjerovalo?

Muški glas 4: Razumiješ li ti da su oni krali 28 godina? Misliš da će ti tek tako sve predati? Jesi li ti spreman sve to promijeniti?

Volodimir Zelenski: Da, spremam sam.

6. Predsjednik Ukrajincima čestitao Novu godinu

<https://www.youtube.com/watch?v=8GEkseCFw5A>

VZ: Dragi Ukrajinci!

Ova je godina počela 24. veljače. Bez predgovora i preludija. Oštro. Rano. U 4 sata.

Bilo je tamno. Bilo je glasno. Mnogima je bilo teško, a nekima strašno. Prošlo je 311 dana. I dalje nam može biti mračno, glasno i komplicirano. **Ali sigurno se više nikada nećemo bojati.** I nikada se nećemo sramiti.

Bila je to naša godina. godina Ukrajine. Godina Ukrajinaca.

Probudili smo se 24. veljače. U drugi život. Biti drugi ljudi. Drugi Ukrajinci. Prvi projektili konačno su uništili labirint iluzija. Vidjeli smo tko je tko. Za što su prijatelji i neprijatelji sposobni, i što je najvažnije, za što smo mi sposobni.

24. veljače milijuni nas su odabrali. Ne bijela zastava, nego plavo-žuta zastava. Ne bijeg, nego susret. Susret s neprijateljem. Opiranje i borba.

Eksplodije 24. veljače su nas zaprepastile. Od tada nismo čuli sve. I ne slušamo svakoga. Rečeno nam je: nemate druge nego da se predate. Kažemo: nemamo drugu opciju nego pobijediti.

24. veljače počeli smo stvarati svoju pobjedu. Od mnogo cigli – stotine drugih pobjeda.

Prevladali smo paniku. Nismo pobjegli nego se ujedinili. Pobijedili smo sumnje, očaj i strah. Vjerovali smo u sebe i u svoju snagu. Oružane snage Ukrajine. Inteligencija. Nacionalna garda. SBU. Snage za specijalne operacije. Graničari. Snage teritorijalne obrane. Snage protuzračne obrane. Policija. Državna hitna služba. Sve naše obrambene i sigurnosne snage. Ponosan sam na sve vas, naši ratnici!

Ovu godinu možemo nazvati godinom gubitaka za Ukrajinu, za cijelu Europu i cijeli svijet. Ali nije u redu. Ne bismo to trebali reći.

Nismo ništa izgubili. Oduzeto nam je. Ukrajina nije izgubila svoje sinove i kćeri – odveli su ih ubojice. Ukrajinci nisu izgubili svoje domove – uništili su ih teroristi. Nismo izgubili naše zemlje – okupirali su ih osvajači. Svijet nije izgubio mir – Rusija ga je uništila.

Ova godina pogodila nam je srce. Sve smo suze isplakali. Sve su molitve izvikane. 311 dana. Imamo nešto za reći o svakoj minuti. Ali većina riječi je suvišna. Oni nisu potrebni. Nisu potrebna nikakva objašnjenja ni ukrasi. Za čuti je potrebna tišina. Za realizaciju su potrebne pauze.

Ujutro 24. veljače.

Hostomel. Bucha. Irpin. Borodianka. Harkov.

Mriya.

Stanica Kramatorsk. Igračka.

Černigov.

Mariupolj. Dramsko kazalište. Napisana je riječ "Djeca".

Olenivka.

Odesa. Višekatnica. Djevojka. Stara tri mjeseca.

Vilniansk. Rodilište. Dijete. Stara dva dana.

Azovstal.

Nemoguće je zaboraviti. I nemoguće je oprostiti. Ali moguće je pobijediti.

Stajali smo na nogama jer nas je nešto držalo. Naš duh.

Obrana Kijeva.

Harkov.

Mikolajiv.

Čornobajevka.

Zmijski otok.

HIMARS.

Antonivsky most.

"Pamuk" pops.

Krimski most.

Neptun.

Kruzer Moskva.

ruski ratni brod.

Izyum, Balakliya i Kupyansk.

Kherson.

I molimo se da budu Kreminna i Svatove, Melitopolj, cijeli Donbas, Krim.

Borimo se i nastaviti ćemo se boriti. Radi glavne riječi: "pobjede".

Bit će sigurno. Približavamo se 311 dana.

Dali smo puno snage. Ali u trenutku, kada se čini da ne možete dalje, sjetite se da smo s vama već prošli.

Želim vam svima reći: Ukrajinci, vi ste nevjerojatni! Pogledajte što smo napravili i što radimo!

Kako naši vojnici od prvih dana razbijaju tu "drugu vojsku svijeta".

Kako su naši zaustavili svoju tehniku i pješake kolone.

Kako je starac rukama zaustavio tenk.

Kako je žena s teglom rajčica srušila dron.

Kako su za vrijeme okupacije krađeni neprijateljski tenkovi, oklopni transporteri, helikopteri, granate.

Kako smo u nekoliko sati prikupljali sredstva za lovce Shahed, mornaričke dronove, oklopna vozila, vozila hitne pomoći i dronove Bayraktar.

Kako smo izdržali sve prijetnje, granatiranja, kazetne bombe, krstareće rakete, mrak i hladnoću.

Kako smo podržavali jedni druge i državu.

U ratu su svi važni.

Tko drži oružje, volan automobila, kormilo broda ili aviona, skalpel ili pokazivač.

Svi koji su za laptopom, koji voze kombajn, vlak.

Tko je na blokadi i elektrani.

Novinari i diplomati, komunalci i spasioci.

Svi. Tko radi. Studiranje na sveučilištu ili školi. Pa čak i oni koji tek uče hodati.

Sve je to za njihovo dobro. Naša djeca. Naši ljudi. Naša zemlja.

U velikom ratu nema malih stvari. Nepotrebnih nema. Svatko od nas je borac. Svatko od nas je paravan. Svatko od nas je temelj obrane.

Borimo se kao jedan tim – cijela država, svi naši krajevi. Svima vam se divim. Želim zahvaliti svakoj nepobjedivoj regiji Ukrajine.

Harkov. Osakaćen, ali nepokoren. Dokazali ste neprijatelju da biti blizu teritorijalno ne znači biti blizu i umom. Harkov je ukrajinski grad. Grad heroj.

Nepobjedivi Nikolajev. Junački podnosi sve udarce. Grad na valu koji sve oluje pobjeđuje.

Grad Sumy i regija. Bio si jedan od prvih koji je osjetio potpunu invaziju osvajača. Sumska regija im je postala kost u grlu. Obični ljudi su pravili Molotovljeve koktele, palili neprijateljske kolone, uzimali prve zarobljenike. Sumska regija je sila.

Dnjepar. Potpora i pouzdana pozadina naše fronte. Primili ste ljude, vratili ste živote ranjenih vojnika.

U natoč stalnim baražima, Dnjipro živi.

Odesa. Sunčano i prijateljski, sada tvrđava. Svjetska tvrđava. Koja nas brani i koja brani svijet. Hrani ga slanjem milijuna tona spasa morem svaki dan. Jer to je Odesa Mama.

Kherson! Vi ste herojski ljudi! Pod okupacijom ste više od osam mjeseci. Nema novosti. Nema komunikacije. Odvojen od Ukrajine.

Tisuće vas je sudjelovalo u akcijama protiv rusista. Niste znali jesmo li mi to vidjeli u Ukrajini ili smo znali za to. Okupatori su vas lagali da vas je Ukrajina napustila i da se neće boriti za vas. Ali vi ste unatoč svemu vjerovali i čekali. Lice Hersona isječeno je krhotinama granata, ali glavno je da Novu godinu dočekamo slobodni i zajedno pod plavo-žutim zastavama. I zato ćemo sve obnoviti, sve obnoviti. Baš kao Černigov i Zaporizhzhia, i Kramatorsk, i Bakhmut.

Oni koji su postali utočište za milijune Ukrajinaca: Rivne, Ivano-Frankivsk, Ternopil, Vinnytsia. Zahvaljujem vam! Oni koji primaju i prenose milijune tona pomoći iz Europe i svijeta: Lavov, Užgorod, Černivci, Luck. Hvala vam! Oni koji prihvaćaju evakuaciju tvrtki, poduzeća, sveučilišta: Hmjelnicki, Žitomir, Kropivnicki, Poltava, Čerkasi. Hvala vam!

I oni koji čekaju Ukrajinu. I čekat će. Donbas, Luganska oblast, Krim. Hvala Vama naši borci!

I, naravno, Kijevska regija i grad su naše srce, koje uvijek kuca zahvaljujući vama, svim našim Ukrajincima!

Svi smo mi jedna obitelj. Jedna Ukrajina.

Ovo je godina kada je Ukrajina promijenila svijet. I svijet je otkrio Ukrajinu. Rečeno nam je da se predamo. Izabrali smo protunapad! Rečeno nam je da činimo ustupke i kompromise. Ulazimo u Europsku uniju i NATO.

Svijet je čuo za Ukrajinu. Europski parlament, Bundestag, Parlament Ujedinjenog Kraljevstva, Kneset, Kongres SAD-a.

Svijet je osjetio Ukrajinu. Ukrajina u medijima. U srcima ljudi. Na vrhu Google pretraživanja.

Svijet je ugledao Ukrajinu. Na glavnim trgovima u Torontu, New Yorku, Londonu, Varšavi, Firenci, Sydneyu i drugim gradovima.

Ukrajinci iznenađeni. Ukrajincima se plješće. Ukrajinci inspiriraju.

Postoji li nešto što nas može uplašiti? Ne. Postoji li netko tko nas može zaustaviti? Ne.

Jer svi smo zajedno.

To je ono za što se borimo. Jedan za drugoga.

Najbolji pozdrav za nas je kod skladišta okupatora. Najbolji dar su brojke u izvješću Glavnog stožera.

Ne znamo sa sigurnošću što će nam donijeti nova 2023. godina. Ali spreman na sve.

Nova postignuća? Bit ćemo sretni. Novi hitovi? Bit ćemo postojani. Nastavak borbe? Borit ćemo se. A kad pobijedimo, zagrlit ćemo se.

Dragi Ukrajinci!

Još nekoliko minuta do Nove godine. Želim svima nama jedno – pobjedu. I to je glavno. Jedna želja za sve Ukrajinke.

Neka ova godina bude godina povratka. Povratak naših ljudi. Vojnici – svojim obiteljima. Zatvorenici – svojim kućama. Imigranti – u svoju Ukrajinu.

Povratak naše zemlje. A privremeno okupirani postat će zauvijek slobodni.

Povratak normalnom životu. Za sretne trenutke bez policijskog sata. U zemaljske radosti bez zračnih uzbuna.

Povratak onoga što nam je ukradeno. Djetinjstvo naše djece, mirna starost naših roditelja.

Pa da unuci za vrijeme praznika dođu u posjet baki i djedu. Jesti lubenice u Hersonu. I trešnja u Melitopolu.

Tako da naši gradovi budu slobodni. Naši prijatelji su vjerni.

I tako da se naša glavna brojka i glavni uspjeh pojavio u izvješćima blizu brojke od 100.000 uništenih neprijatelja, tisuće jedinica uništene ruske tehnike – to je 603.628 kvadratnih kilometara. Područje neovisne Ukrajine, kakva je bila od 1991. Kao što će uvijek biti.

Neka Nova godina donese sve ovo. Spremni smo se boriti za to. Zato je svatko od nas ovdje. Tu sam. Mi smo ovdje. Ti si ovdje. Svi su ovdje. Svi smo mi Ukrajina.

Slava Ukrajini!

Sretna Nova godina!

7. Obraćanje Vladimira Zelenskog povodom Dana sjećanja i pomirenja

<https://www.youtube.com/watch?v=-yy9-0JZILw>

VZ: Može li proljeće biti crno-bijelo? Postoji li vječna veljača? Jesu li zlatne riječi obezvrijeđene? Nažalost, Ukrajina zna odgovore na sva ta pitanja. Nažalost, odgovori su "da".

Svake godine 8. svibnja zajedno s cijelim civiliziranim svijetom odajemo počast svima koji su branili planet od nacizma u Drugom svjetskom ratu. Milijuni izgubljenih života, osakaćenih sudbina, izmučenih duša i milijuni razloga da zlu kažemo: nikad više!

Znali smo koliku su cijenu naši preci platili za ovu mudrost. Znali smo koliko ga je važno sačuvati i prenijeti potomstvu. Ali nismo ni slutili da će naša generacija svjedočiti sknavljenju riječi koje, kako se pokazalo, nisu istina za sve.

Ove godine kažemo "Nikad više" drugačije. "Nikad više" drugačije čujemo. Zvuči bolno, okrutno. Bez uzvika, ali s upitnikom. Kažeš: nikad više? Reci Ukrajini o tome.

Dana 24. veljače izbrisana je riječ "nikad". Pucano i bombardirano. Stotine projektila u 4 ujutro, koji su probudili cijelu Ukrajinu. Čuli smo strašne eksplozije. Čuli smo: opet!

Grad Borodjanka jedna je od mnogih žrtava ovog zločina! Iza mene je jedan od mnogih svjedoka! Ne vojni objekt, ne tajna baza, već jednostavna zgrada od devet katova. Može li predstavljati sigurnosnu prijetnju Rusiji, 1/8 kopna, drugoj vojsci svijeta, nuklearnoj državi? Može li išta biti apsurdnije od ovog pitanja? Može.

Eksplozivne bombe od 250 kg, kojima je velesila granatirala ovaj gradić. I zanijemilo je. Ne može se danas reći: nikad više! Danas se ne može reći ništa. Ali ovdje je sve jasno bez riječi.

Pogledajte samo ovu kuću. Ovdje su nekada bili zidovi. Nekad su na njima bile fotografije. A na fotografijama su bili oni koji su nekad prošli pakao rata. Pedeset muškaraca koji su poslani u Njemačku na prisilni rad. Oni koji su živi spaljeni kada su nacisti ovdje spalili više od 100 kuća.

250 vojnika poginulih na frontama Drugog svjetskog rata, te ukupno gotovo 1000 stanovnika Borođanke koji su se borili i porazili nacizam. Da osiguram: nikad više. Borili su se za budućnost djece, za život koji je ovdje bio do 24. veljače.

Zamislite ljude kako idu spavati u svakom od ovih stanova. Jedno drugom žele laku noć. Ugasiti svjetlo. Zagrlite njihove najdraže. Zatvori im oči. Sanjaju nešto. Vlada potpuna tišina. Svi zaspu, ne znajući da se

neće svi probuditi. Čvrsto spavaju. Imaju san o nečem ugodnom. Ali za nekoliko sati probudit će ih eksplozije projektila. A netko se više nikada neće probuditi. Nikad više.

Iz ovog slogana izbačena je riječ "nikada". Amputiran tijekom tzv. specijalne operacije. Zabili su nož u srce i, gledajući u oči, rekli: "Nismo mi!" Mučen riječima "nije sve tako jednoznačno". Ubijen "Nikad više", govoreći: "Možemo ponoviti."

Tako se i dogodilo. I čudovišta su počela ponavljati. A naši gradovi, koji su preživjeli tako gnusnu okupaciju da 80 godina nije dovoljno da se na nju zaboravi, ponovno su vidjeli okupatora. I dobili drugi datum okupacije u svojoj povijesti. A neki gradovi, poput Mariupolja, dobili su i treći. Tijekom dvije godine okupacije nacisti su tamo ubili 10.000 civila. U dva mjeseca okupacije Rusija je ubila 20.000 ljudi.

Desetljećima nakon Drugog svjetskog rata u Ukrajinu se vratio mrak. I opet je postalo crno-bijelo. Opet! Zlo se vratilo. Opet! U drugoj uniformi, pod drugim sloganima, ali za istu svrhu. U Ukrajini je organizirana krvava obnova nacizma. Fanatično ponavljanje ovog režima. Njegove ideje, djela, riječi i simboli. Manijakalna detaljna reprodukcija njegovih grozota i "alibija", koji navodno daju zlu svetu svrhu. Ponavljanje svojih zločina, pa čak i pokušaja nadmašivanja "učitelja" i pomicanja s pijedestala najvećeg zla u ljudskoj povijesti. Postavite novi svjetski rekord u ksenofobiji, mržnji, rasizmu i broju žrtava koje mogu izazvati.

Nikad više! Bila je to oda mudraca! Himna civiliziranog svijeta! Ali netko je pjevao neusklađeno. Iskrivljena "Nikad više" s notama sumnje. Ušutkan, započinje svoju smrtonosnu ariju zla. I to je jasno svim zemljama koje su svojim očima vidjele strahote nacizma. A danas proživljavaju strašan de ja vu. Pogledaj opet!

Svi narodi koji su označeni kao "trećerazredni", robovi bez prava na vlastitu državu i uopće na postojanje čuju izjave koje jedan narod uzdižu, a druge s lakoćom brišu. Tvrde da ti zapravo ne postojiš, da si umjetno stvoren, pa samim tim nemaš nikakva prava. Svi čuju jezik zla. Opet!

I zajedno priznaju bolnu istinu: nismo izdržali ni stoljeće. Naš Nikad više bio je dosta za 77 godina. Nedostajalo nam je zlo. Ponovno se rodilo. Opet i sada!

To razumiju sve zemlje i narodi koji danas podržavaju Ukrajinu. I unatoč novoj maski zvijeri, prepoznali su ga. Jer, za razliku od nekih, oni pamte za što su se i protiv čega borili naši preci. Nisu pobrkali prvo s drugim, nisu im promijenili mjesta, nisu zaboravili.

Poljaci nisu zaboravili na čiju su zemlju nacisti započeli svoj pohod i ispalili prvi metak u Drugom svjetskom ratu. Nisam zaboravio kako te zlo prvo optužuje, provocira, naziva agresorom, a onda napada u

4:45 ujutro govoreći da je to samoobrana. I vidjeli su kako se to ponovilo na našoj zemlji. Sjećaju se Varšave koju su uništili nacisti. I vide što je učinjeno Mariupolju.

Britanci nisu zaboravili kako su nacisti izbrisali Coventry, koji je bombardiran 41 put. Kako je zvučala "Mjesečeva sonata" Luftwaffe, kada je grad neprekidno bombardiran 11 sati. Kako je uništeno njegovo povijesno središte, tvornice, katedrala sv. I vidjeli su kako su projektili pogodili Harkov. Kako su stradali njegova povijesna jezgra, tvornice i katedrala Uznesenja. Sjećaju se kako je London bombardiran 57 noći zaredom. Sjetite se kako je V-2 pogodio Belfast, Portsmouth, Liverpool. I vide kako su krstareće rakete pogodile Mikolajev, Kramatorsk, Černigov. Sjećaju se kako je Birmingham bombardiran. I vide kako je bratski grad Zaporizhzhia oštećen.

Nizozemci se toga sjećaju. Kako je Rotterdam postao prvi grad koji je potpuno uništen kada su nacisti na njega bacili 97 tona bombi.

Francuzi se toga sjećaju. Sjetite se Oradour-sur-Glane, gdje je SS spalio pola tisuće žena i djece živih. Masovna vješanja u Tulieu, masakr u selu Ascq. Tisuće ljudi na skupu otpora u okupiranom Lilleu. Vidjeli su što je učinjeno u Buchi, Irpinu, Borodyanki, Volnovakhi i Trostyanetsu. Oni vide okupaciju Hersona, Melitopolja, Berdjanska i drugih gradova u kojima ljudi ne odustaju. A na tisuće njih ide na mirne skupove, što je izvan moći okupatora, a jedino što mogu je pucati u civile.

Česi to nisu zaboravili. Kako su u manje od jednog dana nacisti uništili Lidice, a od sela je ostao samo pepeo. Vidjeli su kako je Popasna uništena. Od njega nije ostalo ni pepela. Grci, koji su preživjeli masakre i pogubljenja na cijelom teritoriju, blokadu i veliku glad, nisu zaboravili.

Toga se sjećaju Amerikanci koji su se protiv zla borili na dva fronta. Koji je sa saveznicima prošao Pearl Harbor i Dunkerque. I zajedno prolazimo nove, ništa manje teške bitke.

Toga se sjećaju svi preživjeli holokaust - kako jedan narod može mrziti drugi.

Nisu to zaboravili Litvanci, Latvijci, Estonci, Danci, Gruzijci, Armenci, Belgijci, Norvežani i mnogi drugi – svi oni koji su na svojoj zemlji stradali od nacizma i svi oni koji su ga porazili u antihitlerovskoj koaliciji.

Nažalost, ima onih koji su, preživjevši sve te zločine, izgubivši milijune ljudi koji su se borili za pobjedu i izvojevali je, oskrnavili uspomenu na njih i njihov podvig danas.

Onaj koji je dopustio granatiranje gradova Ukrajine sa svoje zemlje. Gradove koje su, uz naše pretke, oslobodili i njegovi preci.

Onaj koji je svom "Besmrtnom puku" pljunuo u lice, stavljajući uz bok mučitelje iz Buče.

I izazvao cijelo čovječanstvo. Ali zaboravio ono glavno: svako zlo uvijek završi isto - završi.

Drugovi Ukrajinci!

Danas, na Dan sjećanja i pomirenja, odajemo počast svima koji su branili domovinu i svijet od nacizma. Bilježimo podvig ukrajinskog naroda i njegov doprinos pobjedi anti hitlerovske koalicije.

Eksplozije, hici, rovovi, rane, glad, bombardiranja, blokade, masovna pogubljenja, kaznene operacije, okupacija, koncentracijski logori, plinske komore, žute zvijezde, geta, Babyn Yar, Khatyn, zatočeništvo, prisilni rad. Umrli su tako da svatko od nas zna što te riječi znače iz knjiga, a ne iz vlastitog iskustva. Ali dogodilo se drugačije. Ovo nije fer prema svima njima. Ali istina će pobijediti. I sve ćemo prebroditi!

A dokaz za to se zove "Vukodlak". Ovo je Hitlerov bivši štab i bunker u blizini Vinice. I od njega je ostalo samo nekoliko kamenčića. Ruševine. Ruševine osobe koja se smatrala velikom i nepobjedivom. Ovo je putokaz za sve nas i buduće generacije. Za što su se naši preci borili. I dokazao da nikakvo zlo ne može izbjeći odgovornost. Neće se moći sakriti u bunkeru. Od toga neće ostati ni kamen na kamenu. Tako ćemo sve prebroditi. I to sigurno znamo, jer naša vojska i sav naš narod su potomci onih koji su pobijedili nacizam. Pa će opet pobijediti.

I opet će biti mir. Napokon opet!

Prevladat ćemo zimu, koja je počela 24. veljače, traje 8. svibnja, ali će definitivno završiti, a ukrajinsko sunce će je otopiti! I dočekat ćemo našu zoru zajedno s cijelom zemljom. A obitelj i voljeni, prijatelji i rođaci ponovno će biti zajedno! Napokon opet! I nad privremeno okupiranim gradovima i selima opet će se zavijoriti naša zastava. Napokon opet! I skupit ćemo se. I bit će mir! Napokon opet! I nema više crno-bijelih snova, samo plavo-žuti san. Napokon opet! Za to su se naši preci borili.

Vječna čast svima koji su se borili protiv nacizma!

Vječan spomen svim poginulima u Drugom svjetskom ratu!

8. Obraćanje Zelenskog povodom Dana državnosti Ukrajine

https://www.youtube.com/watch?v=futHMa3pA_M

VZ: Veliki narod velike zemlje i velike države, koja je na ovoj zemlji postojala od pamtivijeka, a od pamtivijeka se pokušavalo i porobiti i uništiti. Od strane mnogih ljudi i mnogo puta. I koja to od pamtivijeka ne dopušta. Nikad nikome.

Država u kojoj je započela povijest kršćanstva u istočnoj Europi, kada ju je prije 1034 godine pokrstio kijevski veliki knez Volodimir.

Država u kojoj je započela povijest neukrotivosti kojoj se danas divi cijela Europa i cijeli svijet. Ovo je naša država. Naša zemlja. Ovo je Ukrajina.

Povijest njenog državnog formiranja seže tisućama godina unazad. Ali tek ove godine prvi put slavimo Dan državnosti Ukrajine.

Ne trebamo vatromet i pompu da pokažemo važnost vlastite državnosti za ukrajinski narod. Danas ga branimo s oružjem u rukama. 155 dana zaredom. Možemo reći da je nama Dan državnosti svaki dan.

Svaki dan se borimo da svi na planeti konačno shvate: mi nismo kolonija, nismo enklava, nismo protektorat. Ne gubernija, ejalet ili krunska zemlja, ne dio stranih imperija, ne "dio zemlje", ne savezna republika. Ne autonomija, ne pokrajina, nego slobodna, samostalna, suverena, nedjeljiva i neovisna država.

Potječe prije najmanje tisuću i pol godina. Od datuma koji su službeno priznali UN i UNESCO, kada su Kyi, Shchek, Khoryv i Lybid osnovali glavni grad Ukrajine.

Ona je jedina zakonita nasljednica Kijevske Rusije, posjeda i postignuća naših vladara. Askold i Dir, Vishchy Oleg, knez Igor, ravnoapostolna princeza Olga, Svjatoslav Hrabri, Volodimir Veliki, Jaroslav Mudri, Volodimir Monomah, kralj Danilo.

Ona je nasljednica kozačke države. Domovina Bayde Vyshnevetsky, Sahaidachnyja, Bohdana Hmjelnickog, Ivana Mazepe, Pylypa Orlyka.

Pravni je sljednik Ukrajinske Narodne Republike i Ukrajinske države hetmana Pavla Skoropadskog. Neovisnost i jedinstvo proglašeno univerzalima Centralne rade i Zakonom o ujedinjenju.

Ima bogatu tradiciju donošenja zakona, pisanja i diplomacije. "Rus'ka Pravda", Annales Bertiniani, Ostromirovo evanđelje, Ustav Pilipa Orlika i stotine drugih izvora i dokumenata koji sadrže pisane reference o našoj državi i njenom priznanju od strane drugih država i vladara.

Ima slavnu vojnu tradiciju. To je domovina slavni ratnika, nesalomljivih boraca za vlastitu slobodu i državnost. U Rusiji, u Siču, na ratištima Prvog i Drugog svjetskog rata. U Kholodnom Jaru, u karpatskim šumama, blizu Kruta.

Sve faze povijesti ukrajinske državnosti, njezine obrane i borbe za nju mogu se opisati jednom rečenicom: postojali smo, postojimo i postojat ćemo!

Bit ćemo, jer naša država ima nevjerovatne sinove i kćeri koji su stali u njezinu obranu. Na njihovim ratnim zastavama i horugvama ispisana su imena Svjatoslava Hrabrog, kralja Danila, hetmana Sahajdačnog, Hmjelnickog, Vihovskog, Apostola, generala Handziuka i Almazova. Nose počasna imena "Vitezovi zimskog pohoda", "Sičevi strijelci", "Chorni Zaporozhtsi" i "Kholodnoyarivtsi". Oni i milijuni drugih naših ratnika brane Ukrajinu pod imenima svojih predaka. S odgovornošću prema njima. I osjećamo njihovu podršku. Podrška svih generacija boraca za neovisnu Ukrajinu.

Naši ratnici brane Ukrajinu na zemlji, u vodi i u zraku. Naši preci ga brane s neba. A svi oni zajedno su naši anđeli. Naši anđeli imaju krila. Ali ispod njih je oružje. Nikada prvi ne uzimamo oružje. Ali ako je naš dom napadnut, ostajemo do posljednjeg. Jer, gubitkom vlastite države svaki narod gubi prvenstveno ne svoj teritorij. Ne hektare ili četvorne kilometre zemlje ili vode. Kad narod izgubi vlastitu državu, gubi i vlastito lice. Vlastito ime. Svoju izvornost, identitet, sjećanje, a s njima i srce i dušu. A to nam je mnogo strašnije od neprijateljskih armija, aviona, projektila i tenkova.

Zato su milijuni nas spremni zaustaviti ih bez straha. I braniti ono najvrjednije po cijenu života. Jer izgubivši ono što nam je bitno, gubimo i smisao samog života. Jer za nas život u zarobljeništvu nije život. Biti ovisan nije biti. Jer nesamostalna i neslobodna Ukrajina nije Ukrajina.

Ne poznajemo riječ "ropstvo". To je u našim rječnicima, ali ne i u našim glavama. Dat ćemo posljednju košulju, dat ćemo sve što imamo za ono što nam je u srcu. Zato ćemo se za našu državnost boriti do posljednjeg – zadnjeg daha, zadnjeg metka, zadnjeg vojnika. Ne naše, nego neprijateljske. Živjet ćemo da se borimo i borit ćemo se da živimo. Nećemo odustati dok i posljednjeg okupatora ne istjeramo iz našeg doma. Nećemo stati dok ne oslobodimo i posljednji metar ukrajinske zemlje. Nećemo stati dok ne oslobodimo naše zadnje selo, našu posljednju kuću, naš zadnji bunar, našu posljednju trešnju, našu posljednju vrbu!

Bit će tako. I bit će samo tako! Jer za nas i za okupatora sve to ima sasvim različita, polarna značenja. Mete za njih su svetinje za nas. Nepoznata imena na karti za njih su mjesta poznata iz djetinjstva. Oni izvršavaju tuđe zločinačke naloge, mi ispunjavamo svoju svetu dužnost.

Borimo se za različite stvari, pa će i kraj ove bitke biti drugačiji za oboje. Po smislu. Pa čak i po zvuku. Na ruskom je to neuspjeh specijalne operacije.

Na ukrajinskom, ovo je pobjeda u ratu!

Zato će se i dogoditi. Zato će naša država postojati.

Čestitamo Dan pokrštanja Kijevske Rusije - Ukrajine!

Čestitamo Dan državnosti Ukrajine!

Slava Ukrajini!

9. Ne treba mi prijevoz već oružje

<https://edition.cnn.com/2022/02/26/europe/ukraine-zelensky-evacuation-intl/index.html>

VZ: Dobro jutro Ukrajinci.

Trenutno se na internetu pojavljuje puno igara kao jedna gdje ja tražim našu vojsku da spusti oružje i evakuira me. Ja sam ovdje, ne spuštamo oružje već branimo našu zemlju. Naše oružje je istina, naša istina je da je ovo naša zemlja, naša država, naša djeca i sve ćemo to braniti. To je sve, to je sve što sam vam htio reći. Slava Ukrajini!

10. Ne idemo nigdje

<https://www.nbcnews.com/video/president-zelenskyy-posts-defiant-selfie-video-from-ukraine-s-capital-134062661977>

VZ: Dobra večer svima!

Vođa frakcije je ovdje. Voditelj ureda predsjednika je ovdje. Premijer Shmyhal je ovdje. Podolyak je ovdje. Predsjednik je ovdje. Svi smo ovdje. Naši vojnici su ovdje, naši građani su ovdje i mi smo ovdje. Branit ćemo našu neovisnost. Tako će i biti. Slava našim braniteljima, i muškacima i ženama. Slava Ukrajini!

SAŽETAK

Diplomski rad analizira konstrukciju narativa heroja u komunikaciji Volodimira Zelenskog, predsjednika Ukrajine, fokusirajući se na deset videozapisa koji obuhvaćaju predizbornu kampanju i razdoblje rata. Analiza pokazuje kako je Zelenski oblikovao svoj politički identitet i uspostavio povezanost s građanima putem narativa heroja. Rad se bavi i pojmovima populizma, *celebrity* populizma i herojstva te njihovom ulogom u komunikaciji ukrajinskog predsjednika. Kroz analizu narativa pokazano je kojim elementima se koristi Zelenski kako bi stvorio imidž sebe kao heroja i u koju svrhu. Rad analizira njegovu predizbornu kampanju gdje je on bio *celebrity* bez političkog iskustva te narativ heroja koji je pri tom konstruiran. Drugi dio rada se bavi konstrukcijom heroja za vrijeme rata u Ukrajini kada se situacija mijenja i herojstvo poprima druga značenja. U analizi su analizirani fabula, likovi, vrijeme i mizanscena te je napravljena dekonstrukcija svakog videa.

Ključne riječi: Volodimir Zelenski, komunikacija, herojstvo, populizam, *celebrity* populizam

SUMMARY

This master's thesis analyzes the construction of the hero narrative in the communication of Volodymyr Zelensky, the President of Ukraine, focusing on ten videos that encompass his pre-election campaign and the period of the war. The analysis demonstrates how Zelensky shaped his political identity and established a connection with the citizens through the hero narrative. The paper also addresses the concepts of populism, *celebrity* politics, and heroism, along with their roles in the communication of the Ukrainian President. Through the narrative analysis, it is shown which elements Zelensky employs to create the image of himself as a hero and for what purpose. The paper examines his pre-election campaign, during which he was a *celebrity* without political experience, and the hero narrative constructed during that time. The second part of the paper deals with the construction of heroism during the war in Ukraine, when the situation changes, and heroism takes on different meanings. The analysis includes the examination of plot, characters, time, and mise-en-scène, with deconstruction of each video.

Keywords: Volodymyr Zelensky, communication, heroism, populism, *celebrity* populism